

**BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI
“VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN”
MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ**

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına
Uyğun Hazırlanmış Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorların Rəyi**
31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatmış il üzrə

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Page
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI	1
MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ	2-3
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Məcmu gəlir haqqında hesabat	5
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	6
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	7
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	8
Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	8-48

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

Bu bəyannamə Bank olmayan Kredit Təşkilatı “Viator Mikro Maliyyə Azərbaycan” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (bundan sonra “Cəmiyyət”) maliyyə hesabatları ilə bağlı Cəmiyyət rəhbərliyinin və müstəqil auditorların göstərilən məsuliyyətlərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik, 31 dekabr 2016-cı il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə əməliyyat nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri əks etdirən Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun maliyyə hesabatlarının düzgün hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsəduyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının MHBS əsasında hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa, onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı;
- Yaxın gələcəkdə Cəmiyyət işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının daimilik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik, həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

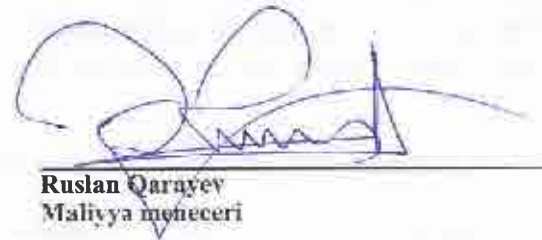
- Cəmiyyət daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları 27 mart 2017-ci il tarixində Cəmiyyətin İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti adından:

Aynur Əliyeva
İcraçı direktor

27 mart 2017-ci il
Gəncə, Azərbaycan Respublikası

Ruslan Qarayev
Maliyyə meneceri

27 mart 2017-ci il
Gəncə, Azərbaycan Respublikası

BAKER TILLY
AZERBAIJAN

Audit, Tax and Consulting
Demirchi Tower, 16th floor
Khojaly Avenue, 37
AZ1025, Baku
Azerbaijan

T: + 994 (12) 404 7 666
F: + 994 (12) 404 7 667

office@bakertilly.az
www.bakertilly.az

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

Bank olmayan Kredit Təşkilatı “Viator Mikro Maliyyə Azərbaycan” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin Təsisçilərinə və İdarə Heyətinə:

Rəy

Biz Bank olmayan Kredit Təşkilatı “Viator Mikro Maliyyə Azərbaycan” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (“Cəmiyyət”) 31 dekabr 2016-cı il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə məcmu gəlir haqqında hesabat, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını aparmışıq.

Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2016-cı il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından ədalətli əks etdirir (və ya düzgün və ədalətli təsəvvür yaradır).

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məcəlləsinin” (MBESS məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin və İdarəetmə Səlahiyyətləri Verilmiş Şaxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS (Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanma prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz tərtib edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, saxtakarlıq və ya xətalər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlikdə əhəmiyyətli təhriflər mövcud olduğu hallarda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya xətalər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətalər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Saxtakarlıq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamama riski xətalər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki saxtakarlıq sözləşmə, dələduzluq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtilə, bu şərtlər çərçivəsində uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən edilmiş uçot təxminlərinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məqsədəuyğunluğunu qiymətləndiririk.
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair qənaətə gəlirik. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında qənaətə gəldiyimiz halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqəti cəlb etməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın təqdim edilməsi tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MƏLİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəlirləri	16	3,944,498	5,659,236
Faiz xərcləri	16	(919,282)	(1,543,776)
Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar təmin olunmamışdan əvvəl xalis faiz gəliri		3,025,216	4,115,460
Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar		(3,444,909)	(3,573,336)
Xalis faiz (zərərləri)/gəlirləri		(419,693)	542,124
İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar	5, 16	(1,240,777)	(1,981,638)
Ümumi və inzibati xərclər	6	(544,368)	(841,662)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə zərər		(129,289)	(651,272)
Digər gəlirlər, xalis		50,144	899
Mənfəət vergisindən əvvəl zərər		(2,283,983)	(2,931,549)
Mənfəət vergisi xərci	7	(90,371)	(198,391)
İl üzrə xalis zərər		(2,374,354)	(3,129,940)
İL ÜZRƏ CƏMI MƏCMU GƏLİR			
Sonradan mənfəət və ya zərərə yenidən təsnifləndirilməyəcək maddələr			
Əmlak və avadanlığın yenidən qiymətləndirilməsi nəticəsində yaranmış xalis gəlir	10	-	10,541
Digər məcmu gəlirdə birbaşa uçota alınmış mənfəət vergisi	7	-	(2,108)
İl üzrə digər məcmu gəlir, vergilər çıxılmaqla		-	8,433
İL ÜZRƏ CƏMI MƏCMU ZƏRƏR		(2,374,354)	(3,121,507)

İdarə Heyəti adından:

Aynur Əliyeva
İcraçı direktor

27 mart 2017-ci il
Gəncə, Azərbaycan Respublikası

Ruslan Qarayev
Maliyyə meneceri

27 mart 2017-ci il
Gəncə, Azərbaycan Respublikası

8-48-ci səhifələrdə verilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	8	341,983	3,174,269
Müştərilərə verilmiş kreditlər	9, 16	7,919,504	14,135,145
Əmlak və avadanlıqlar	10	482,783	523,399
Təxirə salınmış vergi aktivi	7	186,851	142,352
Digər aktivlər	11	32,958	312,100
CƏMİ AKTİVLƏR		8,964,079	18,287,265
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Borc alınmış vəsaitlər	12, 16	6,917,944	13,848,161
Digər öhdəliklər	13, 16	37,734	56,349
Cəmi öhdəliklər		6,955,678	13,904,510
KAPİTAL:			
Nizamnamə kapitalı	14	693,774	693,774
Yenidən qiymətləndirmə nəticəsində yatanmış artım		213,610	221,183
Bölüşdürülməmiş mənfəət		1,101,017	3,467,798
Cəmi kapital		2,008,401	4,382,755
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		8,964,079	18,287,265

İdarə Heyəti adından:

Aynur Əliyeva
İraçə direktor

27 mart 2017-ci il
Gəncə, Azərbaycan Respublikası

Ruslan Qarayev
Maliyyə meneceri

27 mart 2017-ci il
Gəncə, Azərbaycan Respublikası

8-48-ci səhifələrdə verilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Nizamnamə kapitalı	Yenidən qiymətləndirmə nəticəsində artım	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2015-ci il tarixinə	693,774	220,060	6,831,061	7,744,895
II üzrə xalis zərər	-	-	(3,129,940)	(3,129,940)
II üzrə digər məcmu gəlir	-	8,433	-	8,433
Bəyan edilmiş dividendlər	-	-	(240,633)	(240,633)
Yenidən qiymətləndirmə nəticəsində yaranmış artımın amortizasiyası	-	(7,310)	7,310	-
31 dekabr 2015-ci il	693,774	221,183	3,467,798	4,382,755
II üzrə xalis zərər	-	-	(2,374,354)	(2,374,354)
Yenidən qiymətləndirmə nəticəsində yaranmış artımın amortizasiyası	-	(7,573)	7,573	-
31 dekabr 2016-cı il	693,774	213,610	1,101,017	2,008,401

İdarə Heyəti adından:

Aynur Əliyeva
İcraçı direktor

27 mart 2017-ci il
Gəncə, Azərbaycan Respublikası

Ruslan Qarayev
Maliyyə meneceri

27 mart 2017-ci il
Gəncə, Azərbaycan Respublikası

8-48-ci səhifələrdə verilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VİATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLIYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Alınmış faizlər		3,028,379	5,803,579
Ödənilmiş faizlər		(1,164,749)	(1,455,207)
Müştərilərdən toplanmış kreditlər, xalis		4,537,795	4,439,676
Əməkdaşlara və təchizatçılara ödənişlər		(1,483,936)	(2,852,155)
Ödənilmiş vergilər		(134,870)	(509,128)
		<u>4,782,619</u>	<u>5,426,765</u>
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ			
Əmlak və avadanlıqlar üzrə ödənişlər		(1,425)	(31,506)
Əmlak və avadanlığın satılmasından daxil olan vəsaitlər		51,504	1,586
		<u>50,079</u>	<u>(29,920)</u>
MALİYYƏLƏŞDİRMƏ FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Borc öhdəliklərindən daxilolmalar		-	8,362,312
Borcların ödənilməsi		(7,978,661)	(12,605,666)
Ödənilmiş dividendlər		-	(240,633)
		<u>(7,978,661)</u>	<u>(4,483,987)</u>
Məzənnə fərqlərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		313,677	836,619
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVIVALENTLƏRİNDƏ XALIS (AZALMA)/ARTMA		(2,832,286)	1,749,477
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVIVALENTLƏRİ, <i>ilin əvvəlinə</i>		<u>3,174,269</u>	<u>1,424,792</u>
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVIVALENTLƏRİ, <i>ilin sonuna</i>		<u>341,983</u>	<u>3,174,269</u>

İdarə Heyəti adından:

Aynur Əliyeva
İcraçı direktör

Ruslan Qarayev
Maliyyə meneceri

27 mart 2017-ci il
Gəncə, Azərbaycan Respublikası

27 mart 2017-ci il
Gəncə, Azərbaycan Respublikası

8-48-ci səhifələrdə verilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MƏLİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

1. GİRİŞ

Cəmiyyət və onun əsas fəaliyyəti

“Viator Mikromaliyyə Azərbaycan” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (Cəmiyyət) Bank olmayan Kredit Təşkilatıdır. Cəmiyyət 30 dekabr 2002-ci il tarixində VÖEN 1400163551 qeydiyyat nömrəsi ilə Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin, Bakı şəhər Vergilər Departamentində qeydiyyatdan keçmişdir.

Cəmiyyət, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən tənzimlənir və 136-QB sayılı xüsusi lisenziya nömrəsi əsasında öz fəaliyyətini davam etdirir. Cəmiyyət əsasən kreditlərin verilməsi üzrə fəaliyyət göstərir. Mövcud lisenziya əsasında Cəmiyyətin girov qismində əmanətlər almaq hüququ yoxdur. Cəmiyyətin baş ofisi Azərbaycan Respublikasının Gəncə şəhərində yerləşir.

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə, Cəmiyyətin 6 filialı fəaliyyət göstərmiş və müvafiq olaraq, işçilərin orta sayı 116 və 147 olmuşdur.

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı və fəaliyyət göstərdiyi yer

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı Bəşir Səfiroğlu küçəsi 133, Bakı, Azərbaycan Respublikasıdır. Cəmiyyətin baş ofisi isə N. Nərimanov prospekti 132, Gəncə, Azərbaycan Respublikası ünvanında yerləşir.

Cəmiyyətin səhmdarları

Viator AS (Norveç Krallığı) Cəmiyyətin yeganə təsisçiləridir. 31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə Normisjon, Norveç Evangelist Lüteran missioner təşkilatı Cəmiyyətə son nəzarət edən tərəfdir.

Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Cəmiyyət fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. İnkişaf etməkdə olan bir bazar kimi, hazırda Azərbaycan Respublikasında daha inkişaf etmiş bazar iqtisadiyyatında mövcud olan biznes və tənzimləyici infrastruktur inkişaf etdirilir.

Azərbaycan iqtisadiyyatının əsas göstəricilərinə bir sıra mənfi amillər təsir göstərir. 2014-cü ilin ikinci yarısından başlayaraq xam neftin qiymətinin xeyli aşağı düşməsinə nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikasında iqtisadi artım, kapital bazarına çıxış və kapital dəyəri ilə bağlı qeyri-müəyyənlik davam edir, çünki Azərbaycan böyük həcmdə neft və qaz hasil və ixrac edir və onun iqtisadiyyatı xüsusilə də neft və qazın qiymətindən asılıdır. İqtisadi artım 2014 və 2015-ci illərdə müvafiq olaraq təxminən 2% və 1.1% həcmində azalmışdır. Bu amillər inkişaf edən iqtisadiyyatdan resessiya iqtisadiyyatına keçən zaman yüksək inflyasiya, işsizlik və azalan ÜDM ilə iqtisadi tənəzzülü dərinləşdirir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi istiqaməti vergi, hüquq, normativ və siyasi hadisələr ilə birlikdə dövlətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və valyuta tədbirlərinin səmərəliliyindən xeyli dərəcədə asılıdır. Rəhbərlik Cəmiyyətin əməliyyatlarına təsir edəcək iqtisadi mühitdə baş verən bütün hadisələri və Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti üzərində ola biləcək təsirlərini tam olaraq proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Neft ixracından daxil olan gəlirlərin azalması nəticəsində ARMB manatın dəstəklənməsi siyasətindən imtina etmişdir. Əlavə olaraq, ARMB-nin 21 fevral 2015-ci il tarixli qərarı ilə Azərbaycan manatı təxminən 34% devalvasiyaya uğramışdır və daha sonra 21 dekabr 2015-ci il tarixli qərarı ilə üzən məzənnə rejiminin tətbiqinə başlanılmışdır və nəticədə Azərbaycan manatı ABŞ dolları və digər əsas valyutalar qarşısında təxminən 48% devalvasiyaya məruz qalmışdır. Azərbaycan manatının devalvasiyası 2016-cı ildə də davam etmiş və Azərbaycan manatı 31 dekabr 2016-cı il tarixinə qədər ABŞ dolları qarşısında 14%, Avro qarşısında isə 9% zəifləmişdir. 2016-cı ilin yanvar ayında Standard & Poor's, beynəlxalq reyting agentliyi Azərbaycanın uzunmüddətli və qısamüddətli suveren kredit reytinglərini xarici və milli valyutada spekulyativ səviyyəyə azaltmışdır. 2016-cı ilin fevral ayından başlayaraq ARMB təkrarmaliyyələşdirmə dərəcəsini tədricən 3% -dən 15% -ə qədər artırmışdır və minimal kapitalın adekvatlığı əmsalı isə 12% -dən 10% -ə endirilmişdir. Bundan başqa, ARMB 2017-ci ildə ləğv edilmiş rəsmi məzənnənin 4% çərçivəsində valyuta məzənnəsi dəhlizi üzrə həddin müəyyən edilməsində valyuta bazarındakı spekulyasiyaların qarşısını almışdır və xarici valyuta birjasının həcmində limit təqdim etmişdir.

Azərbaycan iqtisadiyyatı dünyanın digər bölgələrində baş verən bazar fəallığının azalması və iqtisadi artım sürətinin zəifləməsindən əziyyət çəkir. Dövlət bir sıra stabilləşdirmə tədbirləri tətbiq etməklə mövcud iqtisadi çətinliklərə cavab olaraq islahatlar prosesini sürətləndirməyi və bank sistemində dəstək olmağı planlayır. Rəhbərlik hesab edir ki, mövcud şəraitdə Cəmiyyətin davamlılığını təmin etmək üçün lazımı tədbirlər görülür, lakin yuxarıda göstərilən sahələrdə vəziyyətin çətinləşməsi Cəmiyyətin nəticələrinə və maliyyə vəziyyətinə mənfi şəkildə təsir göstərə bilər.

Davam edən böhran fonunda Azərbaycan hökuməti iyirmi il ərzində hökm sürən neft-yönümlü iqtisadi siyasətini iqtisadiyyatın diversifikasiyasına dəyişmişdir. Bu məqsədlə düzgün inkişaf strategiyasını hazırlamaq üçün milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə "milli strateji yol xəritəsi" təsdiq edilmişdir. "Milli strateji yol xəritəsinin" tətbiqi həyata keçirilmiş islahatların effektivliyini təhlil etməsi və yeni təkliflər irəli sürməsi üçün yeni təsis edilmiş "İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi"yə tapşırılmışdır. Daha bir mühüm struktur islahat isə tənzimləmənin təkmilləşdirilməsi və qanunsuz maliyyə fəaliyyətinə qarşı mübarizə aparılması ilə maliyyə sektoru üzərində ciddi, şəffaf və çevik nəzarəti gücləndirmək üçün "Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası" publik hüquqi şəxsin yaradılması olmuşdur.

Əhəmiyyətli tədbirlər həmçinin gömrük və vergi xidmətlərində də həyata keçirilmişdir. 1 avqust 2016-cı il tarixinə daha operativ və şəffaf gömrük rəsmiləşdirmələrini ("yaşıl dəhliz" və digər çıxış sistemləri) təmin etmək məqsədi ilə yeni normativ hüquqi aktlar həyata keçirilmişdir. Yeni sadələşdirilmiş prosedurlar idxalı stimullaşdıracaq və biznes və xarici ticarət üçün əlverişli şərait yaradacaq. Gömrük sahəsində islahatların davamı olaraq "məmur-vətəndaş təmasları"ni minimuma endirmək məqsədilə elektron vergi bəyannamələrinin tətbiqi həyata keçirilir. Mövcud vergi sistemində dəyişikliklər etmək məqsədilə "2016-cı ildə vergi sahəsində aparılacaq islahatların istiqamətləri"nin təsdiqi haqqında Sərəncam imzalanmışdır. Prezidentin sərəncamında tələb olunur ki, Vergilər Nazirliyi kameral və səyyar vergi yoxlamalarının qısa müddətdə başa çatdırılmasını təmin etsin və vergi ödəyiciləri ilə vergi orqanları arasında birbaşa təmasın minimuma endirilməsi məqsədilə elektron auditin tətbiq dairəsini genişləndirsin. İnhisarçılıq tədbirlərində daha bir mühüm dəyişiklik Cinayət Məcəlləsinə edilmişdir. Bundan başqa, 16 dekabr 2016-cı il tarixli Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər nəticəsində xərclərin süni şəkildə artırılması hallarının qarşısının alınması məqsədilə "transfer qiyməti" və güclü iqtisadiyyata malik ölkələrdə də geniş istifadə olunan "kənüllü vergi açıqlaması" tətbiq ediləcək. Əlavə olaraq, vergi öhdəliyinin düzgün hesablanmaması səbəbindən vergi orqanları tərəfindən tətbiq olunan maliyyə sanksiyalarının əlavə təsirinin qarşısını almaq məqsədilə "vergi öhdəliyinin əvvəlcədən müəyyənləşdirilməsi" mexanizmi işə düşəcək. Bununla yanaşı, elektron hesab fakturalarının tətbiqi vergidən yayınmanın qarşısının alınmasında mühüm rol oynayacaq və vergi sisteminin optimallaşdırılmasına müsbət təsir göstərəcək.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Davam edən böhran şəraitinin qısa müddətli olacağı və qaz layihələrinə qoyulan investisiyaların təsiri ilə 2017-ci ildə iqtisadi artımın qismən bərpa olunacağı gözlənilir. ÜDM-nin 1.4% və qeyri-neft sənayesinin isə 2.4% artacağı proqnozlaşdırılır. Uzunmüddətli perspektivdə Azərbaycan 2018-ci ildə həyata keçiriləcəyi proqnozlaşdırılan yeni qaz yataqlarının istismarından fayda əldə etməsi təxmin edilir.

2. ƏSAS MÜHASİBAT UÇOTU PRİNSİPLƏRİ

Hesabatların uyğunluğunun bəyanı

Cəmiyyətin hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərməsini və yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Azərbaycan manatının (AZN) ABŞ dollarına qarşı 2016 və 2015-ci illərdə müvafiq olaraq, təxminən 14% və 98% devalvasiyaya uğraması müştərilərin ABŞ dollarında denominasiya edilən kreditləri ödəmək qabiliyyətinə mənfi təsir göstərmişdir. Cəmiyyət həmin müştərilərə verilmiş kreditlərin yığılmasında ciddi çətinliklər yaşamış və nəticədə vaxtı keçmiş kreditlərin həcmi artmışdır. Digər tərəfdən, Cəmiyyətin borclarının əhəmiyyətli hissəsi devalvasiya nəticəsində AZN ekvivalentini artırmış xarici valyutada denominasiya edilmişdir. Borc sazişlərində nəzərdə tutulmuş şərtlərin pozulması ilə nəticələnən kredit fəaliyyətindən proqnozlaşdırılan nağd pul axını və kreditlərə ödəniləcək nağd pul vəsaitləri arasında uyğunsuzluğun yaranması kimi amillər iqtisadiyyatdakı geriləmələr ilə birlikdə Cəmiyyət üçün ciddi likvidlik problemlərinin yaranmasına səbəb olmuşdur. Cəmiyyətin rəhbərliyi borc sazişlərinin şərtləri ilə bağlı kreditörlerle razılıq əldə etmiş və 2016-cı ilin avqust ayında kreditörlər və Cəmiyyət arasında borcların tələb olunmaması və ödəniş şərtlərinin yenidən təyin edilməsi ilə bağlı kreditörlərarası saziş imzalanmışdır. Rəhbərlik hesab edir ki, müqavilə bağlandığı tarixdən etibarən heç bir kreditör hər hansı bir borcla bağlı məcburi xarakterli hərəkətlərə yol verməyəcəyi üçün qısamüddətli likvidlik problemləri Cəmiyyətin fəaliyyətini fasiləsizlik prinsipi əsasında davam etdirməsinə təsir göstərməyəcək. Bu səbəbdən maliyyə hesabatlarına yuxarıda qeyd olunmuş vəziyyətdən çıxara biləcək hər hansı düzəlişlər daxil edilməmişdir.

Müvafiq olaraq Rəhbərlik maliyyə hesabatlarını fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlamışdır. Bu qərarın qəbul edilməsində Rəhbərlik Cəmiyyətin biznes planını, maliyyə vəziyyətini, mövcud və gələcək planlarını, gələcək əməliyyatların gəlirliliyini, maliyyə resurslarının əldə olunmasını və son maliyyə böhranının Cəmiyyətin gələcək fəaliyyətinə təsirini nəzərə almışdır.

Təqdimatın digər əsasları

Bu maliyyə hesabatları əksi göstərilmədiyi hallarda Azərbaycan manatı (“AZN”) ilə təqdim edilmişdir. Bu maliyyə hesabatları, müəyyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin və MHBS əsasında yenidən qiymətləndirilmiş məbləğdə binaların ölçülməsi istisna olmaqla tarixi dəyər prinsiplərinə əsasən hazırlanmışdır.

Cəmiyyət mühasibat sistemini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun şəkildə təşkil edir. Bu maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən yerli mühasibat prinsiplərinə uyğun tərtib edilmiş mühasibat sistemindən istifadə edilmiş və MHBS-ə uyğunlaşdırılmaq məqsədilə hesabatlara düzəlişlər edilmişdir. Bu düzəlişlərə əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirmək üçün müəyyən təsnifləşdirilmələr, həmçinin müəyyən aktiv və öhdəliklərin, eləcə də gəlir və xərclərin maliyyə hesabatlarındakı maddələrə uyğunlaşdırılması məqsədilə edilən yenidən təsnifləşdirilmələr aiddir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Əsas mühasibat prinsipləri üzrə xülasə aşağıda təqdim edilir:

Faiz gəlir və xərclərinin tanınması

Faiz gəlir və xərcləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablama üsuluna əsasən qeydə alınır. Effektiv faiz metodu, maliyyə aktivlərinin və ya öhdəliklərinin (eləcə də maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri qrupunun) amortizasiya edilmiş maya dəyərinin hesablanması, faiz gəlir və xərclərinin müvafiq dövrlər üzrə tanınmasını nəzərdə tutur.

Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə alətinin təxmin edilmiş istifadə müddəti üzrə təxmin edilən gələcək ödəniləcək və ya alınacaq vəsaitləri (o cümlədən effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi sayılan müvafiq ödənilmiş və ya alınmış haqq və komissiyalar, əməliyyat xərcləri, eləcə də digər diskont və mükafatlar) və ya müvafiq olduqda daha qısa müddət üzrə maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin qalıq dəyərini dəqiq diskontlaşdırma dərəcəsidir.

Köhnəlmə nəticəsində maliyyə aktivi hesabdan silinirsə (qismən silinirsə), belə aktivlər üzrə faiz gəliri sonradan mümkün zərərlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilmiş effektiv faiz dərəcəsi nəzərə alınmaqla gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üzrə istifadə edilən faiz dərəcəsinin tətbiq edilməsi ilə tanınır.

Aktivlərin ədalətli dəyəri üzrə qazanılmış faizlər, faiz gəlirləri kimi təsnifləşdirilir.

Maliyyə alətləri

Cəmiyyət müqaviləyə əsasən maliyyə aləti üzrə öhdəlik daşıyan tərəfə çevrildiyi zaman maliyyə aktivini və ya öhdəliyini maliyyə vəziyyəti hesabatında tanıyır. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin adi yolla alınması və satılması zamanı hesablaşma tarixində əməliyyat müvafiq olaraq tanınır.

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə ölçülür. İlkin tanınma zamanı, maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin satın alınması və ya yerləşdirilməsi ilə bağlı bütün birbaşa əməliyyat xərcləri (mənfəət və ya zərərdə tanınan maliyyə aktiv və öhdəlikləri istisna olmaqla) müvafiq olaraq maliyyə aktivinin ədalətli dəyərindən azaldılır və ya maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərinə əlavə edilir.

Mənfəət və zərər hesabına tanınan maliyyə aktiv və öhdəliklərinin satın alınması və ya yerləşdirilməsi ilə bağlı birbaşa əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivləri aşağıdakı xüsusi kateqoriyalara ayrılırlar: “mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan” maliyyə aktivləri (MZHƏDT), “ödəniş tarixində saxlanılan” investisiyalar, “verilmiş kreditlər və debitor borcları” və satılabilən maliyyə aktivləri (SMA). Təsnifləşdirmə maliyyə aktivinin növündən və saxlama məqsədindən asılıdır və ilkin tanınma zamanı təyin edilir.

Verilmiş kreditlər və debitor borcları

Verilmiş kreditlər və debitor borcları, maliyyə hesabatlarının digər kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirilən aktivlərdən fərqli olaraq sabit və ya müəyyən edilən ödənişli və fəal bazara çıxarılmayan qeyri-törəmə aktivlərdir. Bu aktivlərə vəsait qoyularkən məqsəd dərhal və ya qısa müddət ərzində onların satılması deyil və bu aktivlər nə ticarət məqsədləri ilə saxlanılan maliyyə aktivlərinə, nə də satılabilən maliyyə aktivləri kateqoriyalarına aid edilmir. Bu tip aktivlər effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə qeydə alınır.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Kreditlərin və debitor borclarının tanınmasına xitam verilməsi, onların dəyərində ehtimal edilən azalmalar yaranması, eləcə də onların dəyersizləşməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Ədalətli dəyər ölçmə tarixində əsas bazarda və ya əsas bazar olmadıqda həmin tarixdə Cəmiyyətin daxil ola biləcəyi daha sərfəli bazarda bazar iştirakçıları arasında intizamlı əməliyyatda aktivi satmaq üçün qəbul edilmiş və ya öhdəliyi köçürmək üçün ödəniləcək qiymətdir. Öhdəliyin ədalətli dəyəri onun yerinə yetirilməmə riskini əks etdirir.

Mümkün olduqda, Cəmiyyət fəal bazarda həmin alət üçün elan olunmuş qiymətlər üzrə alətin ədalətli dəyərini ölçür. Bazar, qiymətləndirmə məlumatlarını təmin etmək üçün aktivlər və ya öhdəliklər üzrə əməliyyatlar davamlı olaraq kifayət qədər tezlikdə və həcmdə baş verdikdə fəal hesab olunur.

Fəal bazarda təyin edilmiş qiymət olmadıqda Cəmiyyət, müşahidə edilə bilən müvafiq məlumatların istifadəsini artıran və müşahidə edilə bilməyən məlumatların istifadəsini azaldan qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir. Seçilmiş qiymətləndirmə üsulu, bazar iştirakçıları əməliyyata qiymət təyin edərkən nəzərə aldıkları bütün amilləri özündə birləşdirir.

Ədalətli dəyəri ölçülən və maliyyə hesabatlarında açıqlanmış bütün aktivlər və öhdəliklər aşağıda təsvir edilmiş və bütövlükdə ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün mühüm olan ən aşağı səviyyədə məlumatlara əsaslanmış ədalətli dəyər iyerarxiyasında təsnifləşdirilir:

- Səviyyə 1 – fəal bazarlarda oxşar aktivlər və öhdəliklər üzrə təyin edilmiş (nizamlanmamış) bazar qiymətləri;
- Səviyyə 2 – aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilə bilən məlumatlar olan ilkin məlumatlardan istifadə edilir;
- Səviyyə 3 – aktiv və ya öhdəlik üçün müşahidə edilə bilməyən məlumatlar olan ilkin məlumatlardan istifadə edilir;

Maliyyə hesabatlarında dövrü əsasda tanınmış aktivlər və öhdəliklər üzrə Cəmiyyət hər hesabat dövrünün sonunda yenidən təyin edilmiş təsnifatla (bütövlükdə ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün zəruri olan ən aşağı səviyyəli məlumata əsaslanmış) iyerarxiyada Səviyyələr arasında köçürmələrin olub-olmamasını müəyyən edir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri onların asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan vəsaitlərdir. Bloklaşdırılmış məbləğlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən çıxarılır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər maliyyə hesabatlarının digər kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirilən aktivlərdən fərqli olaraq sabit və ya müəyyən ödəniş qrafikinə malik və fəal bazara çıxarılmayan qeyri-törəmə aktivlərdir.

Cəmiyyət tərəfindən verilmiş kreditlər ilk olaraq ədalətli dəyər və əməliyyat üzrə aid olduğu xərclər həcmində tanınır. Hesablanmış ədalətli dəyər kreditin ədalətli dəyərində bərabər olmadıqda, misal üçün, kredit bazar qiymətindən aşağı dəyərlə verildikdə hesablanmış ədalətli dəyərlə kreditin ədalətli

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

dəyəri arasındakı fərq kreditin ilkin tanınması üzrə zərər kimi qeydə alınır və bu zərərin xüsusiyyətinə uyğun olaraq məcmu gəlir hesabatına daxil edilir. Daha sonra, kreditlər effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə qeydə alınır. Müştərilərə verilmiş kreditlər ehtimal edilən zərərlər üzrə bütün ehtiyatlar çıxılmaqla qeydə alınır.

Maliyyə alətlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Əgər ticarət məqsədi ilə saxlanılan qeyri-derivativ maliyyə alətinin yaxın gələcəkdə satılması məqsədi aktuallığını itirirsə bu zaman belə maliyyə alətləri mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarılaraq aşağıdakı kateqoriyalardan birinə yenidən daxil olunur:

- Əgər maliyyə aktivləri verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasının təyinatına uyğundursa bu zaman Cəmiyyətin bu aləti yaxın gələcəkdə və ya müddəti bitənədək saxlamaq niyyəti və imkanı varsa onu kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən daxil edə bilər;
- Digər maliyyə aktivləri adətən satılabilən investisiyalar kateqoriyasına və nadir hallarda ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar kateqoriyasına daxil oluna bilər.

Əvvəlcədən satılabilən investisiyalar kateqoriyasına aid edilmiş maliyyə aləti verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasının təyinatına uyğun gəldikdə və Cəmiyyətin bu aləti yaxın gələcəkdə və ya müddəti bitənədək saxlamaq niyyəti və imkanı yarandıqda Cəmiyyət onu verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən daxil edə bilər.

Maliyyə aktivləri yenidən təsnif olunduqda onların ədalətli dəyərindən istifadə edilir. Bu alətlərə aid daha əvvəllər mənfəət və zərər hesablarında tanınmış mənfəət və zərərlər geri qaytarılmır. Maliyyə alətinin ədalətli dəyəri yenidən təsnifləşdirmə tarixində müvafiq olaraq onun yeni maya dəyərinə və ya amortizasiya olunmuş maya dəyərinə çevrilir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Hər bir hesabat tarixində Cəmiyyət maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsi halının baş verməsinin obyektiv sübutunun olub-olmamasını dəyərləndirir. Əgər maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsi ehtimal edilirsə və yalnız ilkin tanınma tarixindən sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində dəyərsizləşmənin obyektiv sübutu yaranmışdırsa (baş vermiş "zərər hadisəsi") və zərər hadisəsi (və ya hadisələri) bu maliyyə alətləri və ya maliyyə alətləri qrupu üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin axınına təsir göstərsə və bu təsirin etibarlı şəkildə təxmin edilməsi mümkündürsə, bu zaman belə maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivləri qrupu dəyərsizləşmiş sayılır. Dəyərsizləşmənin sübutu kimi borc götürənin və ya borc götürənlər qrupunun əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzlişməsi, faiz və əsas borcların ödənilməməsi və ya ödənilməsində gecikmələrin yaranması, müştərilərin iflas etməsi və ya yenidən təşkilati struktur dəyişdirilməsi və bu zaman təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin azalmasına dair konkret məlumatın olması ehtimalının yaranması, məsələn borcun ödənilməməsində şəraitin və iqtisadi şərtlərin dəyişməsi halları götürülə bilər.

Amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınan müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə Cəmiyyət ilk olaraq ayrı-ayrılıqda əhəmiyyət kəsb edən maliyyə aktivlərinin ayrı-ayrılıqda və ya mühtüm əhəmiyyət kəsb etməyən maliyyə aktivlərinin ümumilikdə dəyərsizləşməsi halının baş verməsinin obyektiv sübutunun olub-olmamasını dəyərləndirir.

Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübuta ayrı-ayrılıqda əhəmiyyət kəsb edən maliyyə aktivləri ilə bağlı aşağıda qeyd olunmuş hadisələr haqqında müşahidə edilən məlumatlar daxildir:

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

- Hər hansı ödənişlər üzrə defolt;
- Cəmiyyətin sərəncamında olan maliyyə məlumatları ilə təmin edilmiş borcalanın əhəmiyyətli maliyyə çətinliyi;
- Borcalanın müflisləşməsi və ya digər bir formada maliyyə strukturlaşmasına məruz qalacağı ehtimal edilir;
- Borcalana təsir göstərən milli və ya yerli iqtisadi şəraitin pisləşməsi;
- Faiz və ya əsas ödənişlər üzrə defolt və ya gecikmə kimi, müqavilənin pozulması halları;
- Kreditor borcalanın maliyyə çətinliyi ilə bağlı iqtisadi və ya hüquqi səbəblərə görə, kreditorun əks halda nəzərə almayacağı güzəştin borcalana verilməsi.

Dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi fərdi şəkildə aparılmış və dəyərsizləşmə zərərləri əks etdirilmiş aktivlər dəyərsizləşmə baxımından məcmu şəkildə qiymətləndirməyə daxil edilmir.

Cəmiyyət ayrı-ayrılıqda qiymətləndirilən maliyyə aktivini üzrə dəyərsizləşmə halının baş verməsinin obyektiv sübutu olmadığını müəyyən edərsə, həmin aktiv kredit riski üzrə oxşar xüsusiyyətləri olan maliyyə aktivləri qrupuna daxil edilir və dəyərsizləşmə üçün onlarla birgə qiymətləndirilir.

Dəyərsizləşmənin məcmu şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə, maliyyə aktivləri aktivin növü, iqtisadi sektoru, coğrafi mövqeyi, girovun növü, ödəniş vaxtının keçib-keçməməsi və digər müvafiq amillər kimi kredit riskinin oxşar xüsusiyyətləri əsasında qruplaşdırılır. Seçilmiş xüsusiyyətlər qiymətləndirilən aktivlərin müqavilə şərtlərinə müvafiq olaraq bütün lazımi məbləğlərin ödənilməsində borcalanların qabiliyyət göstəricisi olaraq bu cür aktivlərin qruplarının pul vəsaitlərinin gələcək axınının proqnozlaşdırılması ilə əlaqəlidir.

Məcmu şəkildə ölçülmüş maliyyə aktivlərini təmsil edən müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi nəticəsində yaranmış zərərin obyektiv sübutunun müəyyənləşdirilməsi üçün istifadə olunan əsas meyar maliyyə aktivləri qrupundan daxil olan pul vəsaitlərinin proqnozlaşdırılmış gələcək axınında həmin aktivlərin ilkin tanınmasından etibarən ölçülə bilən azalmanın olduğunu göstərən (qrupdakı fərdi maliyyə aktivləri üzrə azalma aşkarlanmamışdır) müşahidə edilə bilən məlumatların mövcudluğudur.

Belə məlumatlara borcalanların ödəniş statusunda mənfi dəyişikliklər (məsələn, gecikdirilmiş ödənişlərin artan sayı və ya kredit həddinə çatan və aylıq minimal məbləği ödəyən kredit kartı sahiblərinin artan sayı), qrupdakı aktivlər üzrə defoltla bağlı milli və ya yerli iqtisadi vəziyyət daxil edilə bilər (məsələn, borcalanların coğrafi ərazisində işsizliyin artması, müvafiq ərazidə ipoteka üçün daşınmaz əmlak qiymətlərinin azalması, neft istehsalçılarına verilmiş kreditlər üzrə neft qiymətlərində azalma və ya qrupda borcalanlara təsir göstərən iqtisadi sektorda mənfi dəyişikliklər).

Dəyərsizləşmə zərərlərinin çəkilməsinə dair obyektiv sübut olarsa, zərərin məbləği aktivlərin qalıq məbləği ilə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri arasında fərq kimi ölçülür. Aktivin qalıq məbləği ehtiyat hesabının istifadə edilməsi hesabına azalır və zərərin məbləği məcmu gəlir haqqında hesabatda əks etdirilir.

Qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilir. Kredit dəyişən faiz dərəcəsi ilə verilmişdirsə, dəyərsizləşmə zərərinin ölçülməsi üçün diskontun dərəcəsi, cari effektiv faiz dərəcəsi olacaqdır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması girovun alınması və satılması ilə bağlı məsrəfləri çıxmaqla girov aktivinin özgəninkiləşdirilməsindən irəli gələn pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VİATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Fərdi olaraq qiymətləndirilməyən kreditlər sonradan dəyərsizləşmənin məcmu şəkildə qiymətləndirildiyi kreditlər qrupuna daxil edilir. Məcmu şəkildə qiymətləndirilmiş kreditlər oxşar kredit riski xüsusiyyətləri və ödəniş vaxtının keçib-keçməməsi əsasında qruplaşdırılır və müvafiq olaraq qiymətləndirilir. Məcmu şəkildə qiymətləndirmə metodologiyası baş vermiş zərər hadisələrini əks etdirən, lakin fərdi kreditlər əsasında hələ də müəyyənləşdirilməyən dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat təmin edilməsi üçün çalışır.

Proses zamanı mövcud vəziyyəti əks etdirən və cari kredit portfelinə təsir göstərən tarixi və cari müşahidə olunan məlumatların kombinasiyasından istifadə olunur. İstifadə olunan tarixi məlumatlar tarixi kredit zərərlərinin hərəkət təhlillərindən istifadə etməklə hesablanmış faktiki zərər dərəcələrinin məcmusudur. Mövcud iqtisadi məlumatlara faktiki dərəcələr daxildir.

Bu məlumatlardan istifadə edərək rəhbərlik sonrakı 6 aylıq dövr üçün nəzərdə tutulmuş bir sıra yeni tariflər müəyyən edir.

Dəyərsizləşmə üzrə məcmu şəkildə qiymətləndirilmiş kreditlər qrupunda gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti qrupda olanlarla oxşar kredit riski xüsusiyyətləri ilə kreditlər üzrə yaranmış tarixi zərər əsasında və ya vaxtı keçmiş borcların toplanılması üzrə tarixi məlumatlar əsasında qiymətləndirilir. Tarixi zərər təcrübəsi öz əsaslandığı dövrə təsir etməyən cari vəziyyətin təsirlərini əks etdirmək və cari olaraq mövcud olmayan tarixi dövrdə vəziyyətin təsirlərini kənarlaşdırmaq üçün cari müşahidə olunan məlumatlar əsasında tənzimlənir. Gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətində dəyişikliklərin hesablamalar dövrədən dövrə müşahidə olunan məlumatlar ilə bağlı dəyişiklikləri əks etdirir və onlara birbaşa olaraq uyğundur (qrupda yaranmış zərərlərin və onların həcmnin göstəricisi olaraq işsizlik səviyyəsində, daşınmaz əmlak qiymətlərində, əmtəə qiymətlərində, ödəniş statusunda və ya digər amillərdəki dəyişikliklər kimi). Gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və fərziyyələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Növbəti dövr ərzində ehtimal olunan zərərin məbləği azalarsa və həmin azalma dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş verən hadisə ilə əlaqəli olarsa (borclu müştərilərin kredit reytinginin yaxşılaşması kimi), əvvəllər tanınmış dəyərsizləşmə zərəri ilə bağlı məcmu gəlir haqqında hesabatda ehtiyat hesabına düzəliş etməklə bərpa olunur.

Ümitsiz kreditlərin və onların faizlərinin silinməsi halında Cəmiyyət ödənilməmiş kredit qalıqlarını toplamaq üçün qanunla nəzərdə tutulmuş zəruri və adekvat addımlar atacaq.

Kreditlərin restrukturizasiyası

Mümkün olduğu hallarda, Cəmiyyət girovu reallaşdırmadan öncə kreditin prolonqasiya edilməsinə səy göstərir. Belə səylərə ödəmə şərtlərinin dəyişdirilməsi və ya yeni kredit sazişinin imzalanması daxildir.

Şərtlər yenidən razılaşdırıldıqdan sonra belə kreditlər artıq gecikmiş sayılır. Rəhbərlik daimi olaraq, prolonqasiya edilmiş kreditləri təhlil edərək onlar üzrə bütün şərtlərin yerinə yetirilməsini və gələcək ödənişlərin icra olunması ehtimalını təhlil edir. Belə kreditlər, fərdi olaraq və ya kollektiv şəkildə dəyərsizləşmə ehtimallarının mövcudluğunun yoxlanılması məqsədi ilə kreditin ilkin və ya cari effektiv faiz dərəcəsiəndən istifadə edilərək təhlil edilir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Verilmiş kreditlərin və avansların silinməsi

Cəmiyyətin siyasətinə əsasən, verilmiş kreditlər və avanslar qaytarılması mümkün olmadıqda dəyərsizləşmə üzrə yaradılmış olan ehtiyatların hesabına silinirlər.

Maliyyə aktivlərinin uçotunun xitamı

Cəmiyyət maliyyə aktivini müqaviləsi üzrə pul vəsaitlərinin alınması hüququnun başa çatması və ya maliyyə aktivini, eləcə də sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülməsi halında maliyyə aktivinin tanınmasına xitam verir. Cəmiyyət sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürüldükdə belə transfer edilmiş aktiv üzərində nəzarəti saxlayırsa, bu zaman saxlanılmış maraqlar aktiv kimi tanınır və müvafiq şəraitdə Cəmiyyətin ödənilməsi ehtimal edilən məbləğlər də müvafiq olaraq öhdəlik kimi tanınır. Əgər Cəmiyyət transfer edilən maliyyə aktivinin sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları özündə saxlayırsa, bu zaman aktivin tanınması davam edir və əlavə olaraq girov qoyularaq götürülmüş vəsaitlər də borc məbləği kimi tanınır.

Maliyyə aktivini maliyyə vəziyyəti hesabatından tam şəkildə çıxarıldıqda, aktivin qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan və ya alınması nəzərdə tutulan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq, məcmu gəlir hesabında xitam anınadək tanınmış və kapital hesablarında uçotu aparılan mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktivini maliyyə vəziyyəti hesabatından qismən çıxarıldıqda (məsələn, Cəmiyyətin transfer edilmiş aktivin bir hissəsini geri almaq seçimi olduqda və ya bu aktiv üzrə sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülərək yalnız cüzi bir hissənin saxlanması və bunun nəticəsində nəzarətin Cəmiyyətdə qalması halları), Cəmiyyət aktivin qalıq dəyərini cari iştirak ilə bağlı tanınması davam edən qism və transfer edilən hissələrin nisbi ədalətli dəyərində görə təyin edilmiş və maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmayan qismdən ibarət iki hissəyə ayırır. Aktivin tanınmasına xitam verilmiş qismə aid edilən qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq, məcmu gəlir hesabında xitam anınadək tanınmış mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Məcmu gəlir hesabında tanınmış mənfəət və zərər məbləğlərini, aktivin tanınmasına xitam verilən qismi ilə tanınması davam edən qismi arasında bölərkən bu qismlərin ədalətli dəyərlərinin nisbətləri əsas götürülür.

Maliyyə öhdəlikləri və kapital alətləri

Borc və kapital alətləri müqavilə şərtlərindən, eləcə də təyinatından asılı olaraq maliyyə öhdəlikləri və ya kapital kimi təsnifləşdirilirlər.

Kapital alətləri

Bütün öhdəliklər ödənildikdən sonra xalis aktivlərdə sahiblik hüququna dəlalət edən istənilən müqavilə kapital aləti sayılır. Cəmiyyət tərəfindən yerləşdirilən kapital alətləri, müvafiq yerləşdirmə xərcləri çıxıldıqdan sonra müvafiq vəsaitlərin daxil olması zamanı maliyyə hesabatlarında tanınır.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri, “MZHƏD maliyyə öhdəlikləri” və “digər maliyyə öhdəlikləri” olmaqla iki hissəyə ayrılır.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

MZHƏD

Maliyyə öhdəlikləri ticarət məqsədləri ilə saxlanıldıqda və ya xüsusi olaraq MZHƏD şəklində nəzərdə tutulduqda MZHƏD maliyyə öhdəlikləri kateqoriyasına aid edirlər.

MZHƏD maliyyə öhdəlikləri ədalətli dəyərle təqdim edilir və yenidən ölçülmə zamanı yaranan mənfəət və zərər məbləğləri müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Mənfəət və zərər hesabında tanınan xalis mənfəət və ya zərərə maliyyə öhdəliyi üzrə ödənilən bütün faizlər daxildir və bu məbləğ məcmu gəlir hesabında “digər gəlirlər/(xərclər)” bəndində öz əksini tapır.

Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq bütün əməliyyat xərcləri çıxıldıqdan sonra ədalətli dəyər ilə ölçülür.

Digər maliyyə öhdəlikləri növbəti dövrlərdə effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə olunmaqla amortizasiya edilmiş maya dəyərində ölçülür və faiz xərcləri effektiv gəlir kriteriyasına əsaslanaraq tanınır.

Effektiv faiz dərəcəsi metodu, maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş maya dəyərinin hesablanması və faiz xərci məbləğinin müvafiq dövrlər üzrə paylaşdırılmasını nəzərdə tutur. Bu metod maliyyə öhdəliyinin nəzərdə tutulan istifadə müddəti üzrə təxmin edilən gələcək ödəniləcək vəsaitləri və ya müvafiq olduqda, daha qısa müddət üzrə maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyərini dəqiq diskontlaşdırın dərəcədir.

Borc alınmış vəsaitlər

Borc alınmış vəsaitlərin məbləği müqavilə tərəfdaşı tərəfindən vəsaitlərin Cəmiyyətə ödənilməsi zaman qeyd olunur. Qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır. Cəmiyyət borclarını satın aldığı halda maliyyə vəziyyəti hesabatından çıxarılır və borcun erkən ödənilməsi əsasında yaranan öhdəliyin qalıq dəyəri və ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq mənfəət və zərər hissəsinə daxil edilir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasına xitam verilməsi

Maliyyə öhdəliyinə yalnız bu öhdəliyin silinməsi, ləğv edilməsi və ya müddətinin başa çatması hallarında xitam verilir. Tanınmasına xitam verilmiş maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyəri ilə ödənilmiş və ya ödəniləcək məbləğlərin cəmi arasındakı fərq dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri yalnız aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş hüquq olduqda və ya eləcə də müqavilə üzrə əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktiv realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Maliyyə aktivlərinin müvəqqəti olaraq qarşı tərəfə transfer edilməsi zamanı bu maliyyə aktivləri qarşı tərəfin öhdəliyi ilə əvəzləşdirilmir.

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və ehtimal edilən dəyər azalmaları üzrə ehtiyatlar çıxılmaqla tarixi dəyəri ilə tanınır. Faydalı iqtisadi ömür təxminləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə/amortizasiya metodları hər bir hesabat tarixində yenidən təhlil edilir və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv olaraq aşağıdakı dərəcələrdə tətbiq edilir:

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Binalar	2.5%
Nəqliyyat vasitələri	20.0%
Kompüter və avadanlıqlar	33.0%
Mebel və qurğular	20.0%
Digər aktivlər	25.0%

Təmir və saxlama xərcləri baş verdiyi zaman tanınır və kapitalizasiya kriteriyalarına uyğun gəlməsi halları istisna olmaqla mənfəət və zərər hesablarında əməliyyat xərcləri kimi tanınır.

Hər bir hesabat dövrünün sonunda Cəmiyyət öz əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərini dəyərsizləşmə zərərlərinin baş verməsini təyin etmək məqsədi ilə təhlil edir. Əgər belə hal mövcud olarsa bu aktiv üzrə əldə edilməsi mümkün olan məbləğ təyin edilir və dəyərsizləşmə zərərinin məbləği (əgər varsa) hesablanır. Fərdi aktiv üzrə əldə edilməsi mümkün olan məbləğin təyin edilməsi mümkün olmadıqda Cəmiyyət aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidinin qalıq dəyərini təhlil edir.

Tikililər yenidən hesablama tarixində ədalətli dəyərə olan, müstəqil qiymətləndiricilər tərəfindən zəmantli şəkildə, bazar əsaslı faktlarla müəyyənlanmış, hər hansı sonrakı yığılmış amortizasiya və qiymətdən düşmə zərərlərindən az olmaqla, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda öz yenidən qiymətləndirilmiş məbləğlərində göstərilir. Yenidən hesablama elə bir müntəzəm qaydada həyata keçirilir ki, balans dəyəri maliyyə hesabatı tarixində istifadə olunan ədalətli dəyər ilə müəyyən olunmuş dəyərdən maddi olaraq, fərqlənmir.

Sonuncu qiymətləndirmə 31 dekabr 2015-ci il tarixində olmuşdur. Növbəti qiymətləndirmə 31 dekabr 2017-ci il tarixinə planlaşdırılır.

Əmlakın bazar dəyərini təyin olması, bazar yanaşma metodu ilə aparılır ki, bu da özündə, bənzər daşınmaz əmlak qiymətləri və MHBS 13 ilə uyğunlaşan tikililərin ədalətli dəyəri ilə eyni olan bazar satış qiymətlərinin təhlili də daxil edir.

Yenidən hesablama nəticəsində bu cür binaların yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan hər hansı bir artım əmlakın yenidən hesablama ehtiyatının kredit balansına yazılır. Bu artım, əgər eyni aktivin, bundan əvvəl xərc kimi tanınan dəyərləndirilmiş məbləğində azalmadırsa, bu hal istisna kimi götürülür. Əgər artım əvvəllər hesablanmış azalma həcminə uyğundursa, məcmu gəlir hesabatında kredit hesabı kimi göstərilir. Əgər yenidən hesablama həmin aktivlərin əvvəlki yenidən hesablama ilə əlaqəlidirsə, bu cür binaların yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan azalma balansdan artıqdırsa, xərc kimi hesablanır.

Yenidən qiymətləndirilmiş tikililər üzrə amortizasiya ayırmaları məcmu gəlir haqqında hesabatda daxil edilir. Yenidənqiymətləndirmə artımı illik olaraq, bölüşdürülməmiş gəlirə köçürülür. Köçürülmüş artımın miqdarı aktivin ilkin dəyəri üzrə tutulmuş amortizasiya xərcləri ilə, artım ilə bağlı vergi təsiri üçün tənzimlənən yenidən qiymətləndirilmiş hesab üzrə tutulmuş amortizasiya xərcləri arasındakı fərqə bərabərdir.

Əgər aktiv (və ya aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidi) üzrə əldə edilməsi mümkün olan məbləğ aktivin (və ya aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidinin) qalıq dəyərindən azdırsa onun qalıq dəyəri qaytarılması mümkün olan məbləğə qədər azaldılır. Dəyərsizləşmə zərəri birbaşa mənfəət və zərər hesablarında qeydə olunur.

Dəyərsizləşmə zərərlərinə səbəb olan hallar növbəti dövrlərdə aradan qalxdıqda aktivin (və ya aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidinin) qalıq dəyəri yenidən təyin edilmiş məbləğə qədər artırılır amma yeni təyin edilmiş qalıq dəyəri aktivin (və ya aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidinin) keçmiş dövrlərdə dəyərsizləşmə itkilərinin tanınmasından öncə

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

mövcud olan qalıq dəyərindən daha çox ola bilməz. Dəyərsizləşmə zərərlərinin geri qaytarılması dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Silindikdə, satıldıqda və ya istifadəsinin davam etdirilməsi zamanı gələcəkdə iqtisadi faydanın əldə edilməsi təxmin edilmədikdə əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilir. Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər satış nəticəsində əldə edilən vəsaitlərlə aktivin qalıq dəyəri arasında olan fərq kimi hesablanır və dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Vergi qanunvericiliyi

Vergi xərcləri cari və təxirə salınmış vergi xərclərinin cəmindən ibarətdir.

Cari vergi xərci hesabat dövrü ərzində yaranmış vergi mənfəəti əsasında hesablanır. Məcmu gəlir hesabatındakı bəzi gəlir və xərclərin digər dövrlərdə vergi bazasına aid ediləcəyinə və bəzi maddələrin heç bir vaxt vergi bazasını hesablayarkən istifadə edilməyəcəyinə görə vergi mənfəəti maliyyə hesabatlarındakı mənfəətdən fərqlənir. Cəmiyyətin cari mənfəət vergisi xərci, hesabat dövründə qüvvədə olan vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi isə aktiv və öhdəliklərin mühasibat uçotuna uyğun qalıq dəyərləri ilə onların vergiyə uyğun qalıq dəyərləri arasındakı fərqlərdən yaranan və gələcəkdə ödəniləcək və ya geri alınacaq məbləğlərin əsasında hesablanır və bu zaman balans öhdəliyi üsulundan istifadə edilir.

Təxirə salınmış vergi öhdəliyi ümumiyyətlə bütün vergi bazasını artıran maddələr üçün hesablanır, təxirə salınmış vergi aktivini isə bu aktivdən gələcəkdə istifadə etmək üçün kifayət qədər mənfəətin olması təxmini nəzərə alınaraq balansda tanınır. Müvəqqəti fərqlərin mühasibat mənfəətinə və vergi mənfəətinə təsir göstərməyən digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı yarandığı hallarda (biznes kombinasiyaları istisna olmaqla), belə vergi aktiv və öhdəlikləri tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivinin qalıq dəyəri hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əgər gələcəkdəki mənfəət əldə edilməsi ilə bağlı təxminlər bu aktivini reallaşdırmağa imkan vermirsə bu vergi aktivinin dəyəri tam və ya qismən bu təxminlərə uyğunlaşdırılmaq üçün azaldılır.

Təxirə salınmış vergini hesablayarkən vergi aktivinin reallaşdırılması və ya öhdəliyin ödənilməsi zamanı qüvvədə olan vergi dərəcəsindən istifadə edilməlidir. Birbaşa kapitala təsir edən əməliyyatlar istisna olmaqla, təxirə salınmış vergi xərci və ya gəliri birbaşa məcmu gəlir hesabında əks etdirilir. Kapitala təsir edən əməliyyatlarla bağlı təxirə salınmış vergilər də kapitalda öz əksini tapır.

Aşağıdakı hallarda təxirə salınmış vergi aktivini və vergi öhdəliyi əvəzləşdirilərək xalis şəkildə təqdim edilə bilər:

- Cəmiyyətin cari mənfəət vergisi aktivini mənfəət vergisi öhdəliyi ilə əvəzləşdirmək üçün qanuni və icrası mümkün olan hüququ mövcud olduqda; və
- Təxirə salınmış aktiv və öhdəliklər bir vergi orqanı tərəfindən qoyulan məbləğlərə aid edilsin və bu vergilər üzrə öhdəlik eyni müəssisəyə məxsus olsun.

Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bənzər təşkilatların fəaliyyəti nəticəsində digər vergilər də yaranır. Bu vergilər əməliyyat xərclərinin bir hissəsi kimi tanınır və məcmu gəlir hesabatına daxil edilir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar, Cəmiyyət keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə uçota alınır.

Ehtiyat kimi tanınan məbləğ hesabat dövrünün sonunda müvafiq risklər və qeyri-müəyyənliklər də nəzərə alınmaqla cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan məbləğin təxmini göstəricisidir. Ehtiyatı hesablayarkən cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin təxminindən istifadə edilirsə, ehtiyatın qalıq dəyəri bu pul vəsaitlərinin cari dövrə olan diskontlaşdırılmış dəyərinin cəminə bərabərdir (pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyət kəsb etdiyi hallarda).

Ehtiyatın qarşılınması üçün tələb edilən iqtisadi faydaların tam və ya qismən üçüncü şəxslərin hesabına geri qaytarılması gözlənilirsə, debitor borc aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, üçüncü tərəfin kompensasiya ödəməsi ehtimalı var və bu məbləğ etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.

Təqaüd və digər mükafatlar üzrə öhdəliklər

Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq, Cəmiyyət işçilərin əmək haqlarından təqaüd ayırımları tutur və onları dövlət sosial müdafiə fonduna köçürür. Bu cür ayırımları hesablayarkən təqaüd sisteminin göstərsələrinə müvafiq olaraq işəgötürənlər tərəfindən cari ödənişlərin hesablanması zamanı işçi heyəti üzrə nəzərdə tutulan ümumi xərclərin müəyyən nisbəti götürülür. Belə xərclər müvafiq əmək haqlarının alındığı dövrlərə aid edilir. Təqaüdə çıxdıqda təqaüdlə bağlı bütün ödənişlər dövlət sosial müdafiə fondu tərəfindən yerinə yetirilir.

Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının dövlət sosial müdafiə fondu tərəfindən nəzərdə tutulmuş təqaüd proqramından başqa hər hansı bir digər təqaüd proqramında iştirak etmir. Bundan əlavə, Cəmiyyətdə hesablanması tələb olunan pensiya müavinətləri və ya kompensasiya edilməsi məcbur olan digər mühüm müavinətlər mövcud deyildir.

Şərti aktivlər və öhdəliklər

Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmır, amma belə aktivlərlə bağlı iqtisadi mənfəətlərin alınması ehtimalı çox az olduğu hallar istisna olmaqla qalan hallarda hesabatlarda açıqlamalar verilir. Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmır, amma bu öhdəliklərlə bağlı pul vəsaitlərinin ödənilməsinin ehtimalı çox az olduğu hallar istisna olmaqla qalan hallarda hesabatlarda açıqlamalar verilir.

Nizamnamə kapitalı

Nizamnamə kapitalı səhmdarlar tərəfindən verilən nizamnamə kapitalının miqdarıdır. Səhmlərin ümumi miqdarı Cəmiyyətin öz nizamnamə kapitalını qanuna müvafiq olaraq səhmdarların razılığı ilə artır və ya azalda bilər. Adi səhmlər üzrə dividendlər bu dividendlərin elan olunduğu dövr üzrə azalma kimi tanınır. Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartı 10 “Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr” (BMUS 10) müvafiq olaraq balans hesabatı tarixindən sonra elan edilmiş dividendlər sonradan baş vermiş hadisələr kimi qəbul edilir və müvafiq olaraq açıqlanır.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VİATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Xarici valyuta əməliyyatları

Cəmiyyətin əməliyyat valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi iqtisadi mühitin valyutası olan Azərbaycan Manatıdır.

Xarici valyutada olan maliyyə aktiv və öhdəliklər, balans tarixində mövcud olan ARMB-nin valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq Azərbaycan Manatına çevrilir. Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar isə əməliyyat tarixinə mövcud olan valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq manat ekvivalentinə çevrilir. Bu çevrilmələr zamanı yaranan gəlir və xərclər mənfəət və zərər hesabında xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlirlər/(zərər çıxılmaqla) sətirində göstərilir.

21 fevral 2015-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı Azərbaycan manatının devalvasiyasını həyata keçirmişdir. Nəticə etibarilə, manatın ABŞ dollarına rəsmi məzənnəsi 1.05 AZN, Avro qarşısında rəsmi məzənnəsi isə 1.19 AZN dəyərində müəyyənləşdi ki, bu da devalvasiyanın qüvvəyə mindiyi gün ilə müqayisədə, məzənnə fərqinin 34%-ni təşkil edir.

ARMB 21 dekabr 2015-ci il tarixində ABŞ dolları və digər əsas valyutalara qarşı Azərbaycan manatının təxminən 48% birdəfəlik devalvasiyası ilə nəticələnən üzən məzənnə tətbiq etməyi qərara almışdır.

Azərbaycan manatının devalvasiyası 2016-cı ildə davam etmişdir və 31 dekabr 2016-cı il tarixinə qədər ABŞ dolları qarşısında 14% və Avro qarşısında 9% zəifləmişdir.

Cəmiyyət ABŞ dolları ilə denominasiya edilmiş borc vəsaitləri ilə bağlı xarici valyuta mübadiləsi üzrə əhəmiyyətli dərəcədə zərər etmişdir.

Xarici valyuta məzənnələri

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Cəmiyyət tərəfindən istifadə edilən hesabat tarixinə valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
ABŞ dolları/AZN	1.7707	1.5594
Avro/AZN	1.8644	1.7046

Mühüm mühasibat təxminləri və təxmin edilən qeyri-müəyyənliklərin əsas mənbələri

Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması hesabat tarixinə təqdim edilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərə biləcək və başa çatmış müddət ərzində gəlir və xərclərin təqdim edilmiş məbləğləri üzrə rəhbərlikdən təxminlərin və mülahizələrin verməsini tələb edir. Rəhbərlik mütəmadi olaraq öz təxminlərini və mülahizələrini təhlil edir. Rəhbərlik təxminlərini və mülahizələrini tarixi təcrübəyə və müəyyən şərtlər çərçivəsində məntiqli hesab edilən digər faktlara əsaslandırır. Müxtəlif şəraitlərdə və vəziyyətlərdə faktiki nəticələr bu təxminlərdən fərqlənə bilər. Aşağıda göstərilən təxminlər və mülahizələr Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinin təsvir edilməsi üçün zəruri hesab edilir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə zərər ehtiyatları

Dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirilmənin aparılması üçün Cəmiyyət verilmiş kreditlərin mütəmadi olaraq təhlilini keçirir. Cəmiyyətin dəyərsizləşmə üzrə zərər ehtiyatları yaratması onun kreditlər və alınacaq vəsaitlər portfelində yarana biləcək dəyərsizləşmə ehtiyatlarının tanınması məqsədi daşıyır. Cəmiyyət rəhbərliyi hesab edir ki, ehtiyatlarla bağlı təxminlər ən əsas subyektivlik daşıyan məqamdır, çünki: (i) gələcəkdəki itkilərin faizi və şübhəli kreditlər üzrə yarana biləcək itkilərin ölçülməsi üzrə edilən ehtimallar müxtəlif dövrlər arasında dəyişir, hesabat tarixində isə bu ehtimallar yalnız cari təcrübəyə əsaslanır, və (ii) Cəmiyyətin təxmin etdiyi itkilərlə faktiki itkilər arasında əhəmiyyətli fərqlər yaranarsa, bu fərqlər Cəmiyyətin gələcəkdəki fəaliyyətinin yekunlarına, eləcə də maliyyə vəziyyətinə təsir göstərə bilər.

Borcalanın maliyyə çətinlikləri olduqda və eyni borcalana aid az tarixi məlumat mənbələri əldə etdiyi hallarda dəyərsizləşmə zərərinin məbləğini təxmin etmək üçün Cəmiyyətin rəhbərliyi mülahizələrdən istifadə edir. Eləcə də, Cəmiyyət əvvəlki təqdimat əsasında gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətində dəyişiklikləri, müştərilərin əvvəlki davranışını, qrup daxilində borcalanın ödəniş qabiliyyətində mənfi dəyişikliklər haqqında ümumi məlumatı və qrup daxilində aktivlər üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqədar olan ölkə miqyaslı və yerli iqtisadi şərtlərə dair təxminlər edir. Rəhbərlik kredit riski daşıyan aktivlər üzrə tarixi zərər təcrübəsinə və kreditlər qrupunda dəyərsizləşmə üzrə eyni olan obyektiv sübutlara əsaslanan təxminlərdən istifadə edir. Tarixi məlumatda cari şərait əks olunmadığından, yeni kreditlər qrupuna dair müşahidə olunan məlumatla düzəlişlər etmək üçün Cəmiyyət rəhbərliyi mülahizələrdən istifadə edir.

Maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə ehtiyatları, mövcud iqtisadi və siyasi şərtlər əsasında təyin edilmişdir. Ölkədə baş verə biləcək hadisələri və bu şəraitin maliyyə aktivləri üzrə gələcək dövrlərdə dəyərsizləşmə ehtiyatlarının uyğunluğuna edəcəyi təsirlə bağlı Cəmiyyət qabaqcadan xəbər vermək iqtidarında deyil.

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə yaradılmış dəyərsizləşmə ehtiyatının qalıq dəyərləri müvafiq olaraq 7,147,354 AZN və 3,719,400 AZN təşkil etmişdir.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin bərpası

31 dekabr 2016-cı il tarixində Cəmiyyət rəhbərliyi təxirə salınmış vergi aktivləri üzrə, 1,188,014 AZN məbləğində dəyərləndirmə ehtiyatı yaratmışdır (2015-ci il tarixinə: 651,234). 31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə təxirə salınmış vergi aktivlərinin qalıq dəyəri müvafiq olaraq, 186,851 AZN və 142,352 AZN dəyərlərində olmuşdur.

Cəmiyyətin rəhbərliyi təxirə salınmış vergi aktivinin qalıq dəyərinin gələcəkdə tam həyata keçiriləcəyinə əmindir.

Əmlak və avadanlıqların faydalı iqtisadi ömrü

Qrup hər maliyyə ilinin sonunda əmlak və avadanlıqların qalan faydalı iqtisadi ömürlərini qiymətləndirir. Bu aktivlərin nəzərdə tutulan faydalı ömürləri ötən ilin qiymətləndirilməsindən fərqli olduqda, BMUS 8 “Uçot Siyasətləri, Uçot Qiymətləndirmələrində Dəyişikliklər və Xətalər” standartına müvafiq olaraq uçot təxminlərində dəyişiklik olaraq uçota alınır. Belə təxminlərin əmlak və avadanlıqların qalıq dəyərlərinin məbləğləri və mənfəət və zərərdə tanınmış amortizasiya üzrə təsirləri olur.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Cari vergilər

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyində müxtəlif şərtlər edilir və dəyişikliklər tez-tez baş verir. Qrupun əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq ediləcək səlahiyyətli vergi orqanının nümayəndələri tərəfindən edilmiş vergi qanunvericiliyinə aid şərtlər rəhbərliyin fikirləri ilə uzlaşmaya bilər. Nəticədə, səlahiyyətli vergi orqanının nümayəndələri əməliyyatlara etiraz edə bilər və Cəmiyyətə əhəmiyyətli dərəcədə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər təyin edilə bilər. Müvafiq olaraq, üç kalendar ili üzrə vergi öhdəlikləri ilə əlaqədar olaraq vergi və gömrük orqanlarının nümayəndələri tərəfindən yoxlanıla bilər.

3. YENİ VƏ YENİDƏN İŞLƏNİLMİŞ STANDARTLARIN VƏ ŞƏRHLƏRİN QƏBUL EDİLMƏSİ

Cari ildə Cəmiyyət Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatmış hesabat dövrlərinə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərtləri qəbul etmişdir. Bu yeni standart və şərtlərin qəbul edilməsi Cəmiyyətin mühəsibat uçotu siyasətinə, yeni cari və ya əvvəlki illər üzrə hesabat verilən məbləğlərə əhəmiyyətli təsirlər göstərməmişdir.

MUBS 1 standartına düzəliş “Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı: Açıqlanma Təşəbbüsü” – MUBS 1 “Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı” standartına düzəlişlər əhəmiyyətli dəyişikliklərdən əlavə mövcud MUBS tələblərinə aydınlıq gətirir.

Düzəlişlər aşağıdakı məsələlərə aydınlıq gətirir:

- MUBS 1-də əhəmiyyətlik tələbləri;
- Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir hesabat(lar)ındakı və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatındakı xüsusi maddələr fərdi ola bilər;
- Həmin müəssisələrin təqdim etdikləri maliyyə hesabatlarına qeydlərdəki qaydalar ilə bağlı çevikliyi mövcuddur; və
- Kapital metodundan istifadə etməklə hesablanmış asılı və birgə müəssisələrin digər məcmu gəlir hissəsi ayrıca bənd olaraq məcmu şəkildə təqdim edilməli və sonradan mənfəət və ya zərəre təsnif ediləcək və edilməyəcək həmin bəndlər arasında təsnif edilməlidir.

Daha sonra, düzəlişlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı, mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabat(lar)da əlavə cəmlərin nə zaman təqdim edilməsini izah edən tələbləri aydınlaşdırır.

MUBS 16 standartına düzəliş və MUBS 38 “Köhnəlmə və amortizasiyanın məqbul metodlarının müəyyənəşdirilməsi” – MUBS 16 standartı müəssisələrə əmlak, qurğu və avadanlıq üçün gəlir əsaslı köhnəlmə metodunu qadağan edir. MUBS 38 standartına edilmiş düzəlişlər əldə olunan gəlirin, qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası üçün müvafiq əsas olmadığını bildiren və sübuta ehtiyacı olmayan ehtimal irəli sürür. Bu ehtimal yalnız aşağıda qeyd olunan iki istisna halda təkzib oluna bilər:

- a) Qeyri-maddi aktivlər gəlir ölçüsü kimi göstərildiyi təqdirdə; və ya
- b) Gəlir və qeyri-maddi aktivlərin iqtisadi mənfəət istehlakı yüksək səviyyədə əlaqəli olduğunun nümayişi təqdirində.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MƏLİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MƏLİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

MUBS 16 və MUBS 41 standartlarına düzəlişlər “Kənd təsərrüfatı”: Kənd təsərrüfatı məhsulları – MUBS 16 “Əmlak, Qurğu və Avadanlıq” standartına edilmiş düzəliş və MUBS 41 “Kənd təsərrüfatı” standartına edilmiş düzəliş kənd təsərrüfatı məhsullarını müəyyən edir və kənd təsərrüfatı məhsullarının MUBS 41 standartı əvəzinə, MUBS 16 standartına əsasında, əmlak, tikili və avadanlıq kimi uçota alınmasını ödəyəcək bioloji aktiv tələb edir. Düzəlişin şərtlərinə görə, kənd təsərrüfatı məhsulları həm dəyər modeli, həm də MUBS 16 standartına təqdim olunmuş yenidən qiymətləndirmə modeli əsasında ölçülə bilər.

Düzəlişin ilkin tətbiqində müəssisələrin təqdim olunmuş ilkin mərhələnin başlanğıc müddətində kənd təsərrüfatı məhsullarının ədalətli dəyərindən fərz edilən ilkin dəyər şəklində istifadə etməsinə icazə verilir. ilkin mərhələnin başlanğıc müddətində əvvəlki dəyər ilə ədalətli dəyər arasındakı hər hansı bir fərq bölüşdürülməmiş mənfəətin açılışı zamanı tanınmalıdır.

Bar verən bitkilərdən əldə edilən məhsulun uçotu MUBS 41 standartına görə hesablanmağa davam edir.

MUBS 27 standartına düzəlişlər “Ayrıca maliyyə hesabatlarında kapital metodu” – MUBS 27 standartına düzəlişlər müəssisələrə ayrıca maliyyə hesabatlarında törəmə müəssisələri, birgə müəssisələr və asılı müəssisələrə investisiyaları MUBS 28 standartında təsvir olunduğu kimi kapital metodundan istifadə etməklə uçota almağa icazə verir. Bu səbəbdən, müəssisələr həmin investisiyaları aşağıdakı şəkildə uçota almalıdır:

- İlkin dəyərdə;
- MHBS 9 standartına müvafiq olaraq (və ya MUBS 39); və ya
- Kapital metodundan istifadə etməklə.

Həmin müəssisə investisiyaların hər bir növü üzrə eyni mühasibat uçotu prinsiplərini tətbiq etməlidir. Müvafiq düzəlişlər MHBS 1 “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının İlk Dəfə Qəbul edilməsi” standartına da tətbiq edilmişdir. MHBS 1 standartına edilmiş düzəliş fərdi maliyyə hesabatlarında kapital metodundan istifadə etməklə investisiyalar üzrə uçot aparacaq ilk dəfə tətbiq edən müəssisəyə investisiyaların alınmasına son müəssisə birləşmələri üzrə MHBS 1 standartından azad edilməni tətbiq etsin.

MHBS 10, MHBS 12 və MUBS 28 standartlarına düzəlişlər “İnvestisiya Müəssisələri: Konsolidasiya üsuluna dair İstisnanın Tətbiqi” – Bu düzəlişlər MHBS 10 əsasında investisiya müəssisələrinə istisnaları tətbiq edərkən yaranmış məsələlərə ünvanlanır.

MHBS 10 standartına düzəlişlər, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi ilə bağlı istisnaların (MHBS 10.4) investisiya müəssisəsi bütün törəmə müəssisələrini ədalətli dəyərdə qiymətləndirdiyi zaman investisiya müəssisəsinin törəməsi olan əsas müəssisəyə tətbiq edilməsini aydınlaşdırır.

Daha sonra, MHBS 10 standartına edilmiş düzəlişlər aydınlaşdırır ki, özü investisiya müəssisəsi olmayan və investisiya müəssisəsinə dəstək xidmətlərini göstərən investisiya müəssisəsinin yalnız törəmə müəssisəsi konsolidə edilir. İnvestisiya müəssisənin bütün digər müəssisələri ədalətli dəyərdə ölçülür.

MHBS 28 standartına düzəlişlər iştirak payı metodunu tətbiq edərkən, investora investisiya müəssisəsinin törəmə müəssisəsi və ya birgə müəssisə tərəfindən törəmə müəssisələrdəki paylarına tətbiq edilmiş ədalətli dəyər qiymətləndirmələrini saxlamağa icazə verir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

MHBS 10 və MUBS 28 standartına düzəlişlər - İncəsənət ilə Asılı Müəssisə və ya Birgə Müəssisə arasında Aktivlərin satışı və ya ötürülməsi – Düzelisler asılı və ya birgə müəssisələrə satılan və ötürülən törəmə müəssisəyə nəzarətin itirilməsi ilə bağlı MHBS 10 və MUBS 28 arasındakı ziddiyyətlərə ünvanlanır.

Düzəlişlər aktivlərin asılı və ya birgə müəssisələrə satışına və ya ötürülməsinə, asılı və ya birgə müəssisələrin iştirak etdiyi əməliyyat üzrə birgə nəzarət və ya əhəmiyyətli təsir saxlandıqda nəzarətin itirilməsi, habelə tanınmış gəlir və ya zərər həcminin aktiv və ya törəmə müəssisələrinin MHBS 3-də müəyyən olunan fəaliyyəti təşkil edib-etməməsindən asılı olduğuna aydınlıq gətirir. Aktivlər və ya törəmə müəssisə biznes formalaşdırdıqda istənilən gəlir və ya zərər tam şəkildə tanınır; aktivlər və ya törəmə müəssisə biznes formalaşdırmadıqda müəssisənin gəlir və ya zərərdəki payı ləğv edilir.

MHBS 11 "Birgə Əməliyyatlarda İştirak Payının Əldə edilməsinin Uçota alınması" standartına düzəliş – 11 sayılı MHBS standartına edilmiş düzəlişlər MHBS 3 "Müəssisələrin Birləşməsi" standartında müəyyən edildiyi kimi birgə əməliyyatlarda iştirak payının əldə edilməsinin uçota alınma yolları ilə bağlı təlimatları təmin edir. Düzelis xüsusi olaraq, MHBS 3 və digər standartlarda müəssisələrin birləşməsi üzrə mühasibat uçotu üzrə müvafiq şərtlər də (məsələn birgə əməliyyat üçün pul vəsaitlərini yaradan vahidlə bağlı MHBS 36 "Aktivlərin dəyərsizləşməsi" ayrılışdır) tətbiq olunmalıdır. Eyni şərtlər birgə əməliyyatların tərtibi zamanı yalnız və yalnız o zaman tətbiq oluna bilər ki, mövcud əməliyyat birgə əməliyyat iştirakçılarından biri tərəfindən təqdim olunsun. Birgə əməliyyat aparan tərəfdən eyni zamanda, müəssisələrin birləşdirilməsi üçün MHBS 3 standartı və digər standartlar tərəfindən tələb olunan müvafiq məlumatların açıqlanması da tələb olunur.

MHBS 14 "Təxirə salınmış hesabların tənzimlənməsi" müəssisələrə MHBS-in ilk qəbulu zamanı təxirə salınmış hesabların tənzimlənməsini tanımaq imkanı verir. Cari MHBS hazırlayanlara bu standartı qəbul etmək qadağandır. MHBS 14-ü qəbul edən müəssisələr təxirə salınmış hesabların tənzimlənməsini, ayrıca olaraq, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda və hesab balanslarının hərəkətini, ayrıca olaraq, mənfəət, gəlir və digər məcmu gəlir hesabatında göstərməlidir. Standart açıqlamaların növünü və müvafiq risklərin, dərəcə tənzimlənməsinin maliyyə hesabatlarına olan təsirinin açıqlanmasını tələb edir.

2012-2014-cü illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər – MHBS-lərə illik düzəlişlər müxtəlif MHBS-lərə aşağıdakı düzəlişlərdən ibarətdir:

Standart	Düzəlişin mövzusu
MHBS 5 "Satış üçün saxlanılmış uzunmüddətli aktivlər və dayandırılmış əməliyyatlar"	Satış metodlarındakı dəyişiklik
MHBS 7 "Maliyyə alətləri: Məlumatın açıqlanması"	Xidmət müqavilələri və yığcam aralıq maliyyə hesabatlarına əvəzləşdirmə üzrə açıqlama tələbləri
MUBS 19 "İşçilərin Mükafatlandırılması"	Diskont dərəcəsi: regional bazar məfumu
MUBS 34 "Aralıq Maliyyə Hesabatlılığı"	"Aralıq maliyyə hesabatlarından kənar" məlumatın açıqlanması

Yuxarıda göstərilən hallardan başqa, yeni standartların və şərtlərin Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsi gözlənilir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MƏLİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

4. DƏRC OLUNMUŞ, LAKİN HAZIRDA QƏBUL OLUNMAMIS STANDARTLAR VƏ ŞƏRHLƏR

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Cəmiyyət tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərhərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərhlər dərc edilmiş lakin qüvvəyə minməmişdir.

MUBS 7 "Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat" standartına dəyişikliklər – Dəyişikliklər müəssisənin maliyyə fəaliyyəti haqqında maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə təmin edilmiş məlumatları təkmilləşdirmək məqsədilə MUBS 7 standartına aydınlıq gətirilməsini nəzərdə tutur. Bu məqsədə nail olmaq üçün MUBSŞ maliyyə fəaliyyəti nəticəsində yaranmış öhdəliklərdə aşağıda qeyd olunmuş dəyişikliklərin açıqlanmasını (lazımı dərəcədə) tələb edir: (i) pul vəsaitlərinin maliyyələşdirilməsindən irəli gələn dəyişikliklər; (ii) törəmə müəssisələrə və ya digər müəssisələrə nəzarət hüququnun əldə olunması və ya itirilməsindən irəli gələn dəyişikliklər; (iii) xarici valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin təsiri; (iv) ədalətli dəyərdə dəyişikliklər; və (v) digər dəyişikliklər.

Dəyişikliklər 1 yanvar 2017-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üzrə qüvvədədir. Erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir.

MUBS 12 "Mənfəət Vergisi" standartına dəyişikliklər – MUBS 12 "Mənfəət Vergisi" standartına olunmuş dəyişikliklər təcrübədə müxtəlifliyin aradan qaldırılması üçün borc alətləri ilə bağlı təxirə salınmış vergi aktivləri üzrə uçot aparılması qaydalarına və reallaşdırılmamış zərərlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivlərinə aydınlıq gətirir.

Müəssisələrdən 1 yanvar 2017-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün dəyişikliyin tətbiq edilməsi tələb olunur. Erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir.

2014-2016-cı illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər MUBSŞ-nin illik təkmilləşdirilməsi nəticəsində Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) edilmiş üç düzəlişi ehtiva edir.

Standart	Düzəlişin mövzusu
MHBS 1 "Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının İlk dəfə Tətbiq edilməsi"	İlk dəfə tətbiq edilənlər üçün qısamüddətli istisnaların silinməsi: Düzəlişlər MHBS 7, MUBS 19, MHBS 12 və MUBS 27 ilə əlaqədar olan MHBS 1-də qısamüddətli istisnaları aradan qaldırır.
MHBS 12 "Digər Müəssisələrdə İştirak Paylarının Açıqlanması"	Standartın tətbiq sahəsinin aydınlaşdırılması: MHBS 12 standartında deyilir ki, müəssisə tərəfindən satış üçün saxlanılan kimi təsnif edilən törəmə, asılı və ya birgə müəssisələrdə ümumiləşdirilmiş maliyyə məlumatlarının təmin olunmasına ehtiyac yoxdur.
MUBS 28 "Asılı Təsərrüfat Cəmiyyətlərinə İnvestisiya Qoyuluşları"	Asılı və ya birgə müəssisələrin ədalətli dəyərdə ölçülməsi: Düzəlişlər aydınlıq gətirir ki, vençur təşkilat və ya digər ixtisaslaşmış qurum olan müəssisə tərəfindən saxlanılan asılı və birgə müəssisələrdə investisiya qoyuluşlarının mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə ölçmək üçün seçkilər ilkin tanınma zamanı investisiyalar əsasında asılı və ya birgə müəssisələrdə hər bir investisiya üçün mövcuddur.

MHBS 1 və MUBS 28 standartlarına düzəlişlər 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üzrə, MHBS 12 standartına düzəliş isə 1 yanvar 2017-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üzrə qüvvədədir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VİATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

MUBS və MUŞŞ mövcud MHBS və ABŞ ÜQMP gəlir tələblərini əvəz edəcək birgə gəlirin tanınması standartı **MHBS 15 "Müştərilərlə bağlanmış Müqavilələr üzrə Gəlirlər"** hazırlamışlar. MHBS 15 standartı MHBS rəyçisinin gəlirin necə və nə vaxt tanınmasını, eyni zamanda belə müəssisələrin istifadəçiləri daha dolğun və uyğun açıqlamalar ilə təmin edəcəyini müəyyənləşdirir. Standart yeganə olaraq, müştərilərlə bağlanmış müqavilələrə tətbiq ediləcək beş-pilləli prinsiplər modelini təqdim edir. MHBS 15 standartı 2014-cü ilin may ayında hazırlanmışdır və fəaliyyətin başlanması tarixi 1 yanvar 2018-ci il tarixində başlamış illik dövrlər üçün tətbiq olunacaqdır. Erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir.

MUBS 40 "İnvestisiya Mülkiyyətinin Transferləri" aydınlaşdırır ki, müəssisə yalnız əmlakın istifadəsində baş vermiş dəyişikliyə dair sübut olduğu halda əmlakı yalnız investisiya mülkiyyətinə/mülkiyyətindən təsnifləşdirə bilər.

Dəyişikliklər 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üzrə qüvvədədir. Erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir. Müəssisə dəyişikliklərin ilk dəfə tətbiq olunduğu illik hesabat dövründə və ya hesabat dövrünün başlanmasında sonra baş vermiş istifadə edilmiş dəyişikliklərə olan düzəlişləri tətbiq edir. Keçmişə nəzər salmadan istifadəsi mümkün olduqda retrospektiv tətbiqinə də icazə verilir.

BMHŞK 22 "Xarici Valyuta ilə Həyata keçirilən Əməliyyatlar və Əvvəlcədən Ödəmələr" standartı aşağıdakı hallarda xarici valyuta əməliyyatlarına və ya onun hissələrinə xitab edir:

- Xarici valyuta ilə göstərilən və ya qiymətləndirilən ödənişlər mövcuddursa;
- Müəssisə vaxtından əvvəl ödənilən aktivlər və ya təxirə salınmış gəlir öhdəliklərini həmin ödənişlər ilə bağlı müvafiq aktiv, xərc və gəlirin tanınmasından əvvəl tanıyırsa; və
- Vaxtından əvvəl ödənilən aktivlər və ya təxirə salınmış gəlir öhdəlikləri qeyri-monetar hesab olunarsa.

Şərhlər Komitəsi aşağıdakı qənaətə gəlib ki, valyuta məzənnəsini müəyyənləşdirmək məqsədilə həyata keçirilən əməliyyatın tarixi vaxtından əvvəl ödənilən qeyri-monetar aktivlər və ya təxirə salınmış vergi öhdəliklərinin ilkin tanınma tarixidir. Vaxtından əvvəl ödənilən çoxsaylı ödənişlər və ya daxilolmalar mövcud olarsa, əməliyyatın tarixi hər bir ödəniş və ya daxilolma üzrə təyin edilir. Şərh 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üzrə qüvvədədir. Erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir.

MHBS 9 "Maliyyə Alətləri" standartı 2009-cu ilin noyabr ayında dərc edilmiş və daha sonra 2010-cu ilin oktyabr ayında maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin ölçülməsi və tanınmasına xitam verilməsi ilə bağlı ona bəzi dəyişikliklər edilmişdir.

- MHBS 9 tələb edir ki, MUBS 39 "Maliyyə alətləri: Tanınma və Ölçülmə" standartı çərçivəsində tanınan bütün maliyyə aktivləri daha sonrakı dövrlərdə amortizasiya olunmuş maya dəyərində və ya ədalətli dəyerdə ölçülür. Növbəti dövrlərdə amortizasiya olunmuş maya dəyərində ölçülmə tələbi xüsusi olaraq biznes modelinə müvafiq olaraq əsas məqsədi müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanılması olan və borc sazişi üzrə əsas borcun qalıq dəyəri üzrə əsas borc və faizlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin ödənilməsinə nəzərdə tutulan borc investisiyalarına aiddir. Bütün digər borc və kapital investisiyaları növbəti mühasibat dövrlərində onların ədalətli dəyərində müvafiq olaraq ölçülür;
- MHBS 9 tərəfindən yaradılan ən əhəmiyyətli təsir, maliyyə öhdəliyinin (mənfəət və zərər hesabları vasitəsilə ədalətli dəyerdə tanınması nəzərdə tutulan) ədalətli dəyərində bu öhdəliklər üzrə kredit risklərində olan dəyişikliklərin nəticəsində maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və ölçülməsində olan dəyişiklikləri və uçotunun aparılmasını əhatə edir. Xüsusilə, MHBS 9 tələblərinə görə, mənfəət və zərər hesabı vasitəsilə ədalətli dəyerdə tanınması nəzərdə tutulan maliyyə öhdəlikləri üzrə kredit risklərinin dəyişməsi nəticəsində maliyyə öhdəliyinin ədalətli

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI “VIATOR MİKRO MƏLİYYƏ AZƏRBAYCAN” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MƏLİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

dəyərində baş verən dəyişikliklər məcmu gəlir hesabatında təqdim edilir, lakin əgər kredit risklərindəki dəyişikliklərin təsirinin bu şəkildə məcmu gəlir hesabatında təqdim olunması mənfəət və zərər hesablarında mühasibatın paralellik prinsipini pozursa və ya olan qeyri-paralelliyi daha da artırarsa bu qayda tətbiq edilmir. Maliyyə öhdəliyinin kredit risklərindəki dəyişikliklərin nəticəsində onların ədalətli dəyərində yaranan dəyişikliklər daha sonrakı dövrlərdə mənfəət və zərər hesablarına təsnifləşdirilmir. Əvvəllər, MUBS 39 tələblərinə müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesabı vasitəsilə ədalətli dəyərdə tanınması nəzərdə tutulan maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərində baş verən bütün dəyişikliyin məbləği, birbaşa mənfəət və zərər hesabatında uçota alınır.

MHBS 9 1 yanvar 2018-ci il tarixində başlayan və ya daha sonrakı illik dövrlər üzrə effektivdir.

MHBS 2 “Pay Alətləri Əsasında Ödəmə” standartına düzəliş – MUBSS, MHBS 2 “Pay Alətləri Əsasında Ödəmə” standartına yekun düzəlişlərini açıqlamışdır. Həmin düzəlişlər pay alətləri əsasında ödəmə əməliyyatlarının təsnif edilməsinə və ölçülməsinə aydınlıq gətirir.

Fəaliyyətin keyfiyyət şərtlərinin daxil olduğu dəyərinin nağd ödənilməsi müəyyənləşdirilmiş səhmlər əsasında ödəmə sövdələşmələrinin uçotu

Bu düzəlişlər olunana qədər, MHBS 2 standartında dəyərinin nağd ödənilməsi müəyyənləşdirilmiş səhmlər əsasında ödəmə sövdələşmələri üzrə öhdəliklərin ədalətli dəyərində hüququn verilməsi şərtlərinin hansı şəkildə təsir göstərməsi ilə bağlı hər hansı təlimat daxil edilməmişdir. MUBSS, kapital alətləri vasitəsilə həyata keçirilən pay alətləri əsasında ödəmələr üzrə istifadə olunmuş eyni yanaşmanı davam etdirən dəyərinin nağd ödənilməsi müəyyənləşdirilmiş səhmlər əsasında ödəmələr üzrə uçot tələblərini təqdim edən təlimat əlavə etmişdir.

Xalis ödəmə xüsusiyyətləri ilə pay alətləri əsasında ödəmə sövdələşmələrinin təsnifatı

MUBSS, MHBS 2 standartına istisna tətbiq etmişdir. İstisna nəticəsində, müəssisə ödənişlərini pay alətləri əsasında ödəmə sövdələşmələri ilə həyata keçirdikdə pay alətləri əsasında ödəmələr təmin olunmuş tamlıqda kapital alətləri əsasında ödəmələr olaraq təsnif edilir.

Dəyərinin nağd ödənilməsi müəyyənləşdirilmiş səhmlər əsasında ödəmədən kapital alətləri əsasında ödəməyə keçərkən pay alətləri əsasında ödəməyə düzəlişlərin uçota alınması

Bu düzəlişlər olunana qədər, MHBS 2 şərtlər və şərait ilə bağlı düzəlişlər səbəbilə dəyərinin nağd ödənilməsi müəyyənləşdirilmiş səhmlər əsasında ödəmədən kapital alətləri əsasında ödəməyə keçdiyi zamanda baş verən halları nəzərdə tutmamışdır. MUBSS aşağıdakı izahatları təqdim edir:

- Belə dəyişikliklərdə dəyərinin nağd ödənilməsi müəyyənləşdirilmiş səhmlər əsasında ödəmə ilə tanınmış əsl öhdəliyin tanınması dayandırılır və kapital alətləri vasitəsilə həyata keçirilən ödəmələr düzəliş tarixinə qədər yerinə yetirilmiş xidmətlər dərəcəsində ədalətli dəyərə düzəliş tarixində tanınır;
- Düzelis tarixinə öhdəliyin qalıq məbləği və eyni tarixdə kapitalda tanınmış məbləğ arasında fərq yaranarsa, həmin fərq dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınacaq.

Bu düzəlişlər 1 yanvar 2018-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

MHBS 16 "İcarələr", MHBS məruzəçisinin icarələri tanıma, ölçmə, təqdim etmə və açıqlama formasını müəyyən edir. Standart, icarə müddəti 12 ay və ya daha az olarsa, yaxud baza aktivinin dəyəri az olarsa, bütün icarələr üzrə aktiv və öhdəlikləri tanımaq üçün icarəçidən tələb olunan vahid mühasibat uçotu modelini təmin edir. İcarəyə verən MHBS 16-nın yanaşması ilə icarələri əməliyyat və ya maliyyə icarələri olaraq təsnif etməyə davam edir və icarəyə verənin mühasibat uçotu əsaslı olaraq dəyişməz qalır, MUBS 17.

MHBS 16 13 yanvar 2016-cı il tarixində dərc olunmuşdur və 1 yanvar 2019-cu il tarixində və həmin tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq edilir.

Rəhbərlik yeni standartların həyata keçirilməsi, maliyyə hesabatlarına təsir göstərməsi və Cəmiyyət tərəfindən qəbulu müddətini də nəzərə alır.

5. İŞÇİLƏRƏ SƏRF OLUNAN XƏRCLƏR VƏ MÜVAFIQ AYIRMALAR

İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalara aşağıdakılar daxildir:

	31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Əməkhaqları	928,492	1,293,248
Müavinətlər, mükafatlandırma və digər təqaüdlər	83,655	313,020
İcbari sosial təminat öhdəlikləri	228,630	375,370
İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar	1,240,777	1,981,638

6. ÜMUMİ VƏ İNZİBATİ XƏRCLƏR

Ümumi və inzibati xərcləri aşağıdakılar daxildir:

	31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Təhlükəsizlik xərcləri	71,373	87,248
Bank komissiyaları	61,062	124,665
Icarə xərcləri	56,655	75,746
Mənfəət vergisi xərclərindən əlavə vergilər	53,645	156,033
Ofis ləvazimatları	48,616	48,249
Amortizasiya	40,681	54,936
Hüquqi və məhkəmə xərcləri	40,258	20,494
Ezamiyyət xərcləri	33,936	33,561
Peşəkar xidmət haqları və ödənişlər	30,956	108,657
Təmir və texniki xərclər	19,882	22,323
Nəqliyyat xərcləri	18,439	34,288
Kommunal xərclər	15,675	15,539
Təlim xərcləri	9,822	16,172
Üzvlük haqları	9,456	12,561
Rabitə xərcləri	7,609	6,403
Institusional inkişaf xərcləri	7,596	6,646
Sığorta xərcləri	3,917	5,826
Digər	14,790	12,315
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	544,368	841,662

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

7. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Cəmiyyət, vergiləri Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə əsasən hazırlanmış vergi hesabatlarına və qeydlərinə əsasən hesablayır və bu hesablamalar MHBS-dən fərqlənə bilər.

Bəzi xərclər vergiyə cəlb olunmadığından və bəzi gəlirlər vergidən azad olduğundan Cəmiyyət müəyyən daimi vergi fərqlərinin təsirinə məruz qalır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarında göstərilən aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə onların vergi hesabatındakı qalıq dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir.

31 dekabr 2016-cı il və 2015-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların istifadə edilməsinə, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi xüsusilə fərqli şərtlərə və dəyişikliklərə səbəb ola bilər. Bundan əlavə, vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin şərhli vergi orqanlarının şərhindən fərqlənə biləcəyi üçün, sövdələşmələrə vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər və nəticədə Cəmiyyətə maliyyə hesabatları üçün əhəmiyyətli olacaq əlavə vergilər, cəzalar və faizlər tətbiq oluna bilər.

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	7,014,336	4,013,428
Digər öhdəliklər	37,734	56,197
Digər aktivlər	1,794	
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	7,053,864	4,069,625
Vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər		
Əmlak və avadanlıqlar	(112,017)	(56,118)
Borc alınmış vəsaitlər	(67,520)	(45,578)
Cəmi vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər	(179,537)	(101,696)
Xalis vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	6,874,327	3,967,929
Qüvvədə olan vergi dərəcəsi ilə təxirə salınmış mənfəət vergi aktivləri	1,374,865	793,586
Tanınmayan təxirə salınmış mənfəət vergi aktivləri	(1,188,014)	(651,234)
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	186,851	142,352

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Effektiv vergi dərəcəsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
Mənfəət vergisindən əvvəlki zərər	(2,283,983)	(2,931,549)
Qanunla müəyyən edilmiş 20% vergi dərəcəsi	456,797	586,310
Vergi dərəcəsinin daimi fərqlərə təsiri	(10,388)	(133,467)
Tanınmayan təxirə salınmış mənfəət vergi aktivində dəyişiklik	(536,780)	(651,234)
Mənfəət vergisi xərci	(90,371)	(198,391)
Cari mənfəət vergisi xərcləri	(134,870)	(206,243)
Təxirə salınmış vergi aktivindəki dəyişiklik	44,499	7,852
Mənfəət vergisi xərci	(90,371)	(198,391)

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
Təxirə salınmış vergi aktivini		
Dövrün əvvəlinə	142,352	134,500
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərin mənfəət və zərər hesablarına təsiri	44,499	9,960
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərin digər məcmu gəlir komponentlərinə təsiri	-	(2,108)
Dövrün sonuna	186,851	142,352

8. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVIVALENTLƏRİ

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
Nəgd pul vəsaitləri	4,428	10,067
Bank hesablarında yerləşdirilmiş vəsaitlər	337,555	3,164,202
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	341,983	3,174,269

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

9. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

Müştərilərə verilmiş kreditlər, ilkin olaraq, Azərbaycan Respublikasının ərazisində yaşayanlar üçün nəzərdə tutulur.

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
Müştərilərə verilmiş kreditlər	15,066,858	17,854,545
Çıxılın: kreditlərin dəyərsizləşdirilməsi üzrə ehtiyat	(7,147,354)	(3,719,400)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	7,919,504	14,135,145

Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşdirilməsi üzrə ehtiyatların hərəkəti aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
İlin əvvəlinə olan ehtiyat	3,719,400	298,878
Tanınmış əlavə ehtiyatlar	3,444,909	3,573,336
Silinmiş kreditlər	(16,955)	(152,814)
İlin sonun olan ehtiyat	7,147,354	3,719,400

Müxtəlif iqtisadi sektorlarda çalışan müştərilərə daxildir:

	31 dekabr 2016-cı il	%	31 dekabr 2015-ci il	%
Müştərilərə verilmiş kreditlər – kənd təsərrüfatı	3,295,849	42	7,029,471	50
Müştərilərə verilmiş kreditlər – ticarət	2,559,552	32	4,097,063	29
Müştərilərə verilmiş kreditlər – xidmət	1,471,505	19	1,293,683	9
Müştərilərə verilmiş kreditlər – istehsal	580,763	7	1,711,243	12
Müştərilərə verilmiş kreditlər – digər	11,835	0	3,685	0
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	7,919,504	100	14,135,145	100

31 dekabr 2016-cı il tarixinə girov təminatı barədə məlumatı aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Müştərilərə verilmiş kreditlər – kənd təsərrüfatı	Müştərilərə verilmiş kreditlər – ticarət	Müştərilərə verilmiş kreditlər – xidmət	Müştərilərə verilmiş kreditlər – istehsal	Müştərilərə verilmiş kreditlər – digər	31 dekabr 2016-cı il Cəmi
Təmin edilmiş kreditlər:						
- zinyət əşyaları	1,990,228	1,543,645	1,071,096	169,403	1,661	4,776,033
- şəxsi zəmanət	1,305,621	1,015,907	400,409	411,360	10,174	3,143,471
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	3,295,849	2,559,552	1,471,505	580,763	11,835	7,919,504

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MƏLİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MƏLİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2015-ci il tarixinə girov təminatı haqqında məlumat aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Müştərilərə verilmiş kreditlər – kənd təsərrüfatı	Müştərilərə verilmiş kreditlər – ticarət	Müştərilərə verilmiş kreditlər – xidmət	Müştərilərə verilmiş kreditlər – istehsal	Müştərilərə verilmiş kreditlər – digər	31 dekabr 2015-ci il Cəmi
Təmin edilmiş kreditlər:						
- ziyyət əşyaları	3,302,998	1,762,989	779,158	-	-	5,845,145
- şəxsi zəmanət	3,726,473	2,334,074	514,525	1,711,243	3,685	8,290,000
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	7,029,471	4,097,063	1,293,683	1,711,243	3,685	14,135,145

31 dekabr 2016-cı il tarixinə olan kredit qalıqlarının təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Müştərilərə verilmiş kreditlər – kənd təsərrüfatı	Müştərilərə verilmiş kreditlər – ticarət	Müştərilərə verilmiş kreditlər – xidmət	Müştərilərə verilmiş kreditlər – istehsal	Müştərilərə verilmiş kreditlər – digər	31 dekabr 2016-cı il Cəmi
Kollektiv şəkildə qiymətləndirilmiş						
Vaxtı keçməmiş	1,360,334	1,160,834	831,489	126,747	577	3,479,981
Vaxtı keçmiş:						
1 aydan az vaxtı keçmiş	91,386	49,440	55,171	10,561	-	206,558
1 aydan 3 ayadək vaxtı keçmiş	83,253	55,031	35,873	14,766	-	188,923
3 aydan 6 ayadək vaxtı keçmiş	136,848	103,137	58,230	30,489	42	328,746
6 aydan 12 ayadək vaxtı keçmiş	1,021,000	934,250	235,686	345,372	-	2,536,308
12 aydan artıq vaxtı keçmiş	3,648,327	2,720,597	819,948	1,099,915	37,555	8,326,342
Cəmi kollektiv şəkildə qiymətləndirilmiş kreditlər	6,341,148	5,023,289	2,036,397	1,627,850	38,174	15,066,858
Çıxılın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar	(3,045,299)	(2,463,737)	(564,892)	(1,047,087)	(26,339)	(7,147,354)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	3,295,849	2,559,552	1,471,505	580,763	11,835	7,919,504

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2015-ci il tarixinə olan qalıq kreditlərinin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Müştərilərə verilmiş kreditlər – kənd təsərrüfatı	Müştərilərə verilmiş kreditlər – ticarət	Müştərilərə verilmiş kreditlər – xidmət	Müştərilərə verilmiş kreditlər – istehsal	Müştərilərə verilmiş kreditlər – digər	31 dekabr 2015-ci il Cəmi
Kollektiv şəkildə qiymətləndirilmiş						
Vaxtı keçməmiş	4,916,744	2,634,075	808,715	1,113,181	81	9,472,796
Vaxtı keçmiş:						
1 aydan az vaxtı keçmiş	1,271,528	951,486	320,177	388,356	183	2,931,730
1 aydan 3 ayadək vaxtı keçmiş	784,842	545,343	154,369	251,806	382	1,736,742
3 aydan 6 ayadək vaxtı keçmiş	870,147	454,186	202,529	239,414	5,398	1,771,674
6 aydan 12 ayadək vaxtı keçmiş	979,336	522,450	191,295	217,913	25,650	1,936,644
12 aydan artıq vaxtı keçmiş	4,959	-	-	-	-	4,959
Cəmi kollektiv şəkildə qiymətləndirilmiş kreditlər	8,827,556	5,107,540	1,677,085	2,210,670	31,694	17,854,545
Çıxılın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar	(1,798,085)	(1,010,477)	(383,402)	(499,427)	(28,009)	(3,719,400)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	7,029,471	4,097,063	1,293,683	1,711,243	3,685	14,135,145

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə qalığı olan bütün kreditlər (müştərilərə verilmiş kreditlərin 100%-i) bölgə üzrə mütləq coğrafi konsentrasiya təşkil edərək, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərə verilmişdir.

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə hər hansı bir borcalan üzrə bütün verilmiş kreditlərin ümumi məbləğinin 1%-ini keçən məbləğdə kredit mövcud olmamışdır. Cəmiyyət əsasən fiziki şəxslərə və fərdi sahibkarlara kiçik məbləqli kreditlər vermişdir.

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərində şərtləri yenidən razılaşdırılmış kredit borcları müvafiq olaraq, 329,981 AZN və 4,151,303 AZN təşkil etmişdir. Əks halda bu kreditlər vaxtı keçmiş və dəyərdən düşmüş məbləğlər hesab olunmalı idi.

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlərə müvafiq olaraq 1,299,003 AZN və 201,992 AZN məbləğində hesablanmış faiz gəlirləri daxil edilmişdir.

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə kreditlər üzrə maksimal risk müvafiq olaraq 7,919,504 AZN və 14,135,145 AZN təşkil etmişdir.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MƏLİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MƏLİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

10. ƏMLAK VƏ AVADANLIQLAR

Əmlak və avadanlıqlar aşağıda göstərilmişdir:

	Tikililər	Nəqliyyat vasitələri	Kompüter və avadanlıqlar	Mebel və qurğular	Digər vəsaitlər	Cəmi
Yenidən qiymətləndirilmiş/ilkin dəyəri						
1 yanvar 2015-ci il	472,000	200,995	58,792	28,161	61,146	821,094
Yenidən hesablama	(13,059)	-	-	-	-	(13,059)
Əlavələr	-	19,350	3,030	-	9,126	31,506
Silinmələr	-	(6,872)	(3,614)	(836)	(1,565)	(12,887)
31 dekabr 2015-ci il	458,941	213,473	58,208	27,325	68,707	826,654
Əlavələr	-	-	-	-	1,425	1,425
Silinmələr	-	(131,816)	(889)	(855)	(1,723)	(135,283)
31 dekabr 2016-cı il	458,941	81,657	57,319	26,470	68,409	692,796
Yığılmış amortizasiya						
1 yanvar 2015-ci il	11,800	155,028	50,984	21,858	44,449	284,119
İl üzrə tutulma	11,800	27,311	5,595	2,354	7,876	54,936
Silinmələr	-	(6,654)	(3,145)	(836)	(1,565)	(12,200)
Yenidən hesablama üzrə silinmələr	(23,600)	-	-	-	-	(23,600)
31 dekabr 2015-ci il	-	175,685	53,434	23,376	50,760	303,255
İl üzrə tutulma	11,505	16,659	3,642	2,208	6,667	40,681
Silinmələr	-	(130,871)	(889)	(806)	(1,357)	(133,923)
31 dekabr 2016-cı il	11,505	61,473	56,187	24,778	56,070	210,013
Xalis qalıq dəyəri						
31 dekabr 2016-cı il	447,436	20,184	1,132	1,692	12,339	482,783
31 dekabr 2015-ci il	458,941	37,788	4,774	3,949	17,947	523,399
1 yanvar 2015-ci il	460,200	45,967	7,808	6,303	16,697	536,975

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2016-cı il tarixinə Cəmiyyətə məxsus tikililər, müstəqil qiymətləndiricilər tərəfindən qiymətləndirilmişdir. MHBS 13 "Ədalətli Dəyərin Ölçülməsi" standartlarına uyğun olaraq həyata keçirilmiş qiymətləndirmə zamanı əldə edilən qiymətlər oxşar xüsusiyyətli əmlakların bazar qiymətinə dair sübutlara istinadən əldə edilmişdir.

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə əmlak və avadanlıqlar müvafiq olaraq, 458,941 AZN və 458,941 AZN məbləğində sığortalanmışdır.

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə, hər hansı bir əmlak və ya avadanlıq alınmış borclar üçün girov olaraq qoyulmamışdır.

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq, əmlak və avadanlıqlara daxil olan tamamilə amortizaya olunmuş aktivlər 207,990 AZN və 189,112 AZN məbləğində olmuşdur.

Əgər binaların qalıq dəyəri onların ilkin dəyər, çıxılşın yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri olaraq alınsaydı, o zaman onların qalıq dəyəri 31 dekabr 2016-cı il tarixinə 151,433 AZN (31 dekabr 2015-ci il: 156,015 AZN məbləğində olmuşdur) təşkil edəcəkdir.

Cəmiyyətin 31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə olan tikililər və ədalətli dəyər iyerarxiyası barədə məlumat aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2016-cı il		31 dekabr 2015-ci il	
	Səviyyə 2	Ədalətli dəyər	Səviyyə 2	Ədalətli dəyər
Tikililər	447,436	447,436	458,941	458,941
Cəmi	447,436	447,436	458,941	458,941

11. DİGƏR AKTİVLƏR

Digər aktivlər aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
Digər qeyri-maliyyə aktivləri:		
Əvvəlcədən ödənilmiş vergilər	30,394	302,885
Avans ödənişləri	2,564	9,215
Cəmi digər aktivlər	32,958	312,100

12. BÖRC ALINMIŞ VƏSAİTLƏR

Borc alınmış vəsaitlər aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
Yerli qurumlardan borc alınmış vəsaitlər	352,679	824,859
Xarici qurumlardan borc alınmış vəsaitlər	6,565,265	13,023,302
Cəmi borc alınmış vəsaitlər	6,917,944	13,848,161

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə 19,876 AZN və 236,067 AZN məbləğində alınmış borc vəsaitlərinə hesablanmış faiz xərcləri daxil edilmişdir.

5 avqust 2016-cı il tarixində Cəmiyyət kreditörlerle kreditörlararası saziş imzalamışdır. Bu müqaviləyə əsasən bütün kreditlər tam şəkildə hər bir kreditora qaytarılana qədər heç bir kreditör hər hansı borcla bağlı bu saziş imzalanan tarixdən məcburi xarakterli hərəkətlərə yol verməyəcək. Bütün kreditörlar 1 avqust 2016-cı il tarixindən etibarən kreditin faiz dərəcəsinə 5%-ə qədər azaltmağa razılıq vermişdir. Borc alınmış bütün vəsaitlər 1 avqust 2016-cı il tarixinə olan valyuta, 1 ABŞ dolları = 0.8948 Avro və 1 ABŞ dolları = 1.5851 AZN, ilə ABŞ dollarına çevrilmişdir. Ödəniş qrafiki də yenidən təyin edilmişdir. Restrukturizasiya dövründə Borcalan öz əməliyyatları üçün yerli və ya beynəlxalq mənbələrdən yeni borc və ya maliyyələşdirmə əldə edə bilərlər.

13. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

Digər öhdəliklər aşağıda qeyd olunmuşdur:

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
İstifadə edilməmiş məzuniyyətlər üzrə öhdəliklər	18,558	32,597
Yığılmış xərclər	19,176	23,752
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	37,734	56,349
Cəmi digər öhdəliklər	37,734	56,349

14. NİZAMNAMƏ KAPİTALI

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə nizamnamə kapitalı, hər birinin dəyəri 6,937.74 AZN dəyərində olmaqla, 100 səhmdən ibarət olmuşdur. Cəmiyyətin 100% səhmləri Viator AS-yə (Norveç Krallığı) məxsusdur.

15. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

ARMB-in tələblərinə uyğunluq

Cəmiyyət Bank olmayan Kredit Təşkilatları və digər normativ aktlar haqqında qanuna uyğun olaraq, ARMB tərəfindən müəyyən olunmuş qayda və tələblərə riayət etməlidir. Cəmiyyət, ARMB tərəfindən 31 dekabr 2016-cı il və 2015-ci il tarixlərinə müəyyən olunmuş qayda və tələblərə riayət etmişdir.

Kapital qoyuluşları üzrə öhdəliklər

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin kapital qoyuluşları və ya xərclər üzrə hər hansı bir mühüm öhdəliyi olmamışdır.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Məhkəmə proseduraları

Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyətin gedişində müştərilər və üçüncü şəxslər tərəfindən Təşkilata qarşı iddialar irəli sürülür. Təşkilatın rəhbərliyi hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan vergi qanunvericiliyindəki müddəalara bəzən müxtəlif şərhlər və dəyişikliklər edilir və bu dəyişikliklər müxtəlif mənalarda şərh edilə bilər və nəticədə Azərbaycan vergi orqanları bu müddəaları özləri hesab etdikləri kimi şərh edə bilərlər. Praktikada, Azərbaycan vergi orqanları belə hallarda adətən vergi ödəyicilərinin əleyhinə qərar çıxarırlar ki, nəticədə vergi ödəyiciləri öz hüquqlarını məhkəmə vasitəsilə müdafiə etməyə məcbur olurlar.

Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan vergi orqanları məhkəmə orqanları tərəfindən təqdim edilmiş "haqsız vergi qazancı", "əməliyyatın əsas kommersiya məqsədi" konsepsiyalarından və "əməliyyatın kommersiya mahiyyəti/(məqsədi)" kriteriyasından istifadə edə bilərlər.

Belə qeyri-müəyyənliklər, əsasən maliyyə alətlərinin/derivativlərin və transfer qiymətini təyin etmək məqsədilə əməliyyatın bazar qiymətinin istifadə edilməsi zamanı vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq şərhinə aid edilə bilər. Bu hallar eləcə də kreditlər üzrə ehtiyatların yaradılması zamanı yaranan müvəqqəti fərqlərin və bunun vergi öhdəliyinə təsirinin vergi orqanları tərəfindən mənfəət vergisi bazasının bilərəkdən azaldılması kimi şərh edilməsinə aid edilə bilər. Rəhbərlik əmindir ki, bütün lazımi vergilər hesablanmış, öhdəliklər yaradılmışdır və ona görə də əlavə vergi ehtiyatının yaradılmasına ehtiyac yoxdur.

Ümumiyyətlə, vergi ödəyicilərinin audit tarixindən əvvəlki üç ilə aid maliyyə təsərrüfat fəaliyyəti vergi orqanları tərəfindən yoxlanıla bilər. Bundan əlavə, vergi yoxlamaları başa çatdıqda belə aparılmış yoxlamaların daha yüksək vergi orqanları tərəfindən yoxlanılması ehtimalı da istisna edilmir.

Həmçinin, Azərbaycan Konstitusiyaya Məhkəməsinin qərarının müddəalarına əsasən vergi yoxlamasının əhatə etdiyi üç illik limit, məhkəmənin qərarına əsasən vergi ödəyicisinin vergi orqanlarını bilərəkdən yanlış yönləndirdiyi və onlara yanlış yönləndirici məlumatlar verdiyi hallarda uzadıla bilər.

16. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ BAĞLI ƏMƏLİYYATLAR

BMUS 24 "Əlaqəli tərəflərlə bağlı qeydlər" standartının tələblərinə əsasən əlaqəli tərəflər və ya əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakılardan ibarətdir:

- Cəmiyyətin birbaşa, dolayısı yolla və ya hər hansı bir üçüncü tərəf vasitəsilə nəzarət etdiyi, nəzarətində olduğu və ya bərabər nəzarət altında olduğu tərəflər (buraya ana şirkətlər, törəmə müəssisələr, eyni səviyyədə olan törəmə müəssisələr aiddir); Cəmiyyətin fəaliyyətində marağı və bu fəaliyyətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmək imkanı olan şəxslər; və Cəmiyyətin fəaliyyətinə orta nəzarət həyata keçirən şəxslər;
- Assosiasiya edilmiş müəssisələr – Cəmiyyət tərəfindən fəaliyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərilə biləcək, lakin törəmə və ya birgə müəssisə olmayan tərəflər;
- Cəmiyyətin tərəf kimi çıxış etdiyi birgə müəssisələr;
- Cəmiyyətin və ya ana şirkətin idarə heyətinin üzvləri;

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MƏLİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MƏLİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

- (d) (a) və ya (ç) bəndlərində göstərilən şəxslərin yaxın ailə üzvləri;
(e) (ç) və ya (d) bəndlərində göstərilən şəxslər tərəfindən birbaşa və ya dolayısı yolla səsvermə hüquqlarının əhəmiyyətli hissəsini əlində cəmləşdirən nəzarətdə olan tərəflər, müəssisələr və birgə müəssisələr aiddir, və ya
(ə) İş müddəti bitdikdən sonra Cəmiyyətin keçmiş işçiləri və ya Cəmiyyətin əlaqəli olduğu şəxs tərəfindən alınacaq mükafatlar.

Cəmiyyətin siyasətinə müvafiq olaraq işçilərə, Müşahidə Şurasına, onların ailələrinə və yaxın qohumlarına, eləcə də Cəmiyyətin idarəetmə, yoxlama və ya nəzarət etmə işlərinə cəlb olunmuş digər işçilərə kreditlərin verilməsinə icazə verilmir. 31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə Cəmiyyət və digər əlaqəli tərəflər arasındakı əməliyyatların təfərrüatları aşağıda qeyd edilmişdir:

	Normisjon	31 dekabr 2016-cı il Viator AS	Əsas idarə heyəti
Balans			
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	21,389
Borc alınmış vəsaitlər	265,541	-	-
Digər öhdəliklər	-	-	117
Əməliyyatlar			
Faiz gəlirləri	-	-	1,790
Faiz xərcləri	24,633	-	-
Qeyri-faiz xərcləri	-	-	193,907
Dividentlər	-	-	-

	Normisjon	31 dekabr 2015-ci il Viator AS	Əsas idarə heyəti
Balans			
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	7,626
Borc alınmış vəsaitlər	382,922	-	-
Digər öhdəliklər	-	-	85
Əməliyyatlar			
Faiz gəlirləri	-	-	967
Faiz xərcləri	23,034	-	-
Qeyri-faiz xərcləri	-	-	255,951
Dividentlər	-	240,633	-

*"Normisjon Region East" və "Normisjon Nordland Eiendom AS" Normisjon şəbəkəsinin ortaq tərəfləri və iki ayrı-ayrı hüquqi şəxslərdir.

17. KAPİTALIN İDARƏ OLUNMASI

Cəmiyyət borc və kapital qalıqlarını optimallaşdıraraq səhmdarların gəlirini artırmaq şərtilə gələcəkdə fəaliyyətinin davamlılıq prinsipinə uyğun olması üçün çalışır.

Cəmiyyət hər hansı tənzimləmə və ya nəzarət orqanı tərəfindən kapital adekvatlığı monitorinqinə tabe deyil. ARMB-nin yeganə tələbi minimum 300,000 AZN həcmində nizamnamə kapitalının olmasıdır.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Cəmiyyətin kapital strukturu kapital dəyişiklikləri haqqında hesabatda qeyd olunan nizamnamə kapitalı, bölüşdürülməmiş mənfəət və yenidənqiymətləndirmə üzrə artımdan ibarətdir.

İdarə Heyəti kapital strukturunu yarım illik əsasda nəzərdən keçirir. Cəmiyyət ümumi kapital strukturunu İdarə Heyətinin tövsiyəsinə əsasən dividendlərin verilməsi və ya yeni səhmlərin buraxılması yolu ilə artırır.

18. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin ədalətli dəyerdə ölçülən maliyyə alətləri mövcud olmamışdır.

Aşağıda qeyd olunmuş cədvəldə ədalətli dəyerdə ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri təxminləri və hər bir ədalətli dəyər təxmininin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasında səviyyələr ilə təhlil edilir.

Aşağıdakılardan istifadə etməklə ədalətli dəyərin ölçülməsi

	Qiymətləndirmə tarixi	Fəal bazarda təyin olunmuş qiymətlər (Səviyyə 1)	Müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli məlumatlar (Səviyyə 2)	Müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlar (Səviyyə 3)	Cəmi
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	31 dekabr 2016-cı il	341,983	-	-	341,983
Müştərilərə verilmiş kreditlər	31 dekabr 2016-cı il	-	-	7,919,504	7,919,504
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər					
Borc alınmış vəsaitlər	31 dekabr 2016-cı il	-	-	6,917,944	6,917,944
Digər maliyyə öhdəlikləri	31 dekabr 2016-cı il	-	-	37,734	37,734

Aşağıdakılardan istifadə etməklə ədalətli dəyərin ölçülməsi

	Qiymətləndirmə tarixi	Fəal bazarda təyin olunmuş qiymətlər (Səviyyə 1)	Müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli məlumatlar	Müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlar	Cəmi
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	31 dekabr 2015-ci il	3,174,269	-	-	3,174,269
Müştərilərə verilmiş kreditlər	31 dekabr 2015-ci il	-	-	14,135,145	14,135,145
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər					
Borc alınmış vəsaitlər	31 dekabr 2015-ci il	-	-	13,848,161	13,848,161
Digər maliyyə öhdəlikləri	31 dekabr 2015-ci il	-	-	56,349	56,349

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Ədalətli dəyerdə qiymətləndirilməyən maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə vəziyyəti hesabatında Cəmiyyətin ədalətli dəyerdə qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri və qalıq məbləğlərinin növlər ilə müqayisəsi aşağıda qeyd olunmuşdur. Cədvəldə qeyri-maliyyə aktivləri və qeyri-maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyəri qeyd olunmamışdır:

	Qalıq dəyəri 2016-cı il	Ədalətli dəyər 2016-cı il	Tanınmayan gəlir/(zərər) 2016-cı il	Qalıq dəyəri 2015-ci il	Ədalətli dəyər 2015-ci il	Tanınmayan gəlir/(zərər) 2015-ci il
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	341,983	341,983	-	3,174,269	3,174,269	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	7,919,504	7,919,504	-	14,135,145	14,135,145	-
Maliyyə öhdəlikləri						
Borc alınmış vəsaitlər	6,917,944	6,917,944	-	13,848,161	13,848,161	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	37,734	37,734	-	56,349	56,349	-
Reallaşdırılmamış ədalətli dəyerdə cəmi tanınmayan dəyişiklik						

Cəmiyyətin maliyyə alətləri üzrə balans dəyəri və ədalətli dəyəri arasında heç bir fərq mövcud deyildir, belə ki faiz dərəcəsi bazar qiymətləri ilə müəyyən olunur və hesabat dövründən sonra dəyişiklik olunmayıb.

Ədalətli dəyəri qalıq dəyərinə yaxın olan aktivlər və öhdəliklər

Likvid və ya ödəmə dövrü qısamüddətli (üç aydan daha az) olan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri üzrə hesab edilir ki, qalıq dəyərləri ədalətli dəyərlərinə yaxındır. Bu fərziyyə həmçinin xüsusi ödəmə müddəti və dəyişən dərəcəli maliyyə alətləri olmadan, depozitlərə də tətbiq edilir.

Sabit və dəyişən dərəcəli maliyyə alətləri

Fəal bazar qiyməti olan borc alətləri üzrə ədalətli dəyər təyin edilmiş bazar qiymətləri əsasında müəyyən edilir. Fəal bazar qiyməti olmayan borc alətlərinin ədalətli dəyəri, hal-hazırda oxşar şərtlər, kredit riski və qalan ödəmə müddəti üzrə borc üçün mövcud olan dərəcələr istifadə etməklə pul vəsaitlərinin gələcək hərəkəti azaldılmaqla qiymətləndirilir.

19. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ

Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün risklərin idarə edilməsi əməliyyatların mühüm elementini təşkil edir. Cəmiyyətin əməliyyatlarına təsir göstərəcək əsas risklər aşağıdakılardan ibarətdir:

- Kredit riski
- Likvidlik riski
- Bazar riski

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MIKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Cəmiyyətin rəhbərliyi anlayır ki, səmərəli risklərin idarə olunması sistemində malik olmaq vacib şərtidir. Bu məqsədlə, Cəmiyyət rəhbərliyi risk idarəetmə qrupu yaratmışdır. Bu qrupun əsas məqsədi Cəmiyyəti ehtimal edilən risklərə qarşı qorumaq və ona qarşıda qoyulan hədəflərə çatmaq imkanı yaratmaqdır. Risklərin idarə olunması qrupu vasitəsilə Cəmiyyətin rəhbərliyi, aşağıdakı risklərin idarə olunmasına nəzarət edir:

Kredit riski

Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır ki, bu zaman maliyyə alətinə tərəf olan bir iştirakçı öz öhdəliyini yerinə yetirə bilmir və digər tərəf buna görə maliyyə zərərinə uğrayır.

Kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi

Cəmiyyətin kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılıdır.

Aşağıdakı cədvəldə maliyyə aktivləri üzrə Cəmiyyətin kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi göstərilmişdir. Maliyyə aktivləri üçün maksimal məruzqalma bu aktivlərin əvəzləşdirmə və ya girov dəyərində qədərki balans dəyərində bərabərdir.

	31 dekabr 2016-cı il		
	Kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi	Likvid aktivlərlə təmin edilmiş	Alınmış təminatlardan sonra xalis risk
Müştərilərə verilmiş kreditlər	7,919,504	4,776,033	3,143,471

	31 dekabr 2015-ci il		
	Kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi	Likvid aktivlərlə təmin edilmiş	Alınmış təminatlardan sonra xalis risk
Müştərilərə verilmiş kreditlər	14,135,145	5,845,145	8,290,000

Coğrafi konsentrasiya

Rəhbərlik həmçinin qanunvericilik və tənzimləmə sahəsindəki risklərin idarə edilməsinə və bu risklərin Cəmiyyətin fəaliyyətinə təsirinə nəzarət edir. Bu nəzarət mexanizmi Cəmiyyətə Azərbaycan Respublikasındakı investisiya mühitinin dəyişməsindən yaranan ehtimal edilən zərərləri minimal həddə salmağa şərait yaradır. Aktiv və öhdəliklərin coğrafi konsentrasiyası aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	31 dekabr 2016-cı il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	341,983	-	341,983
Müştərilərə verilmiş kreditlər	7,919,504	-	7,919,504
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	8,261,487	-	8,261,487
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ			
Borc alınmış vəsaitlər	352,679	6,565,265	6,917,944
Digər maliyyə öhdəlikləri	37,734	-	37,734
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	390,413	6,565,265	6,955,678
XALIS MÖVQE	7,871,074	(6,565,265)	1,305,809

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	31 dekabr 2015-ci il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	3,174,269	-	3,174,269
Müştərilərə verilmiş kreditlər	14,135,145	-	14,135,145
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	17,309,414	-	17,309,414
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ			
Borc alınmış vəsaitlər	824,859	13,023,302	13,848,161
Digər maliyyə öhdəlikləri	56,349	-	56,349
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	881,208	13,023,302	13,904,510
XALIS MÖVQE	16,428,206	(13,023,302)	3,404,904

Likvidlik riski

Likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri üzrə təhlillər aşağıdakı cədvəldə qeyd olunur. Cədvəllər aşağıdakı məqamları əks etdirir:

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən çox	31 dekabr 2016-cı il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Müştərilərə verilmiş kreditlər	30.54%	3,283,016	1,279,415	1,814,572	1,540,135	2,366	7,919,504
Cəmi faiz gəliri yaradan aktivlər		3,283,016	1,279,415	1,814,572	1,540,135	2,366	7,919,504
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		341,983	-	-	-	-	341,983
Cəmi maliyyə aktivləri		3,624,999	1,279,415	1,814,572	1,540,135	2,366	8,261,487
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Borc alınmış vəsaitlər	5.55%	219,190	996,566	595,880	3,309,139	1,797,169	6,917,944
Cəmi faiz gəliri yaradan öhdəliklər		219,190	996,566	595,880	3,309,139	1,797,169	6,917,944
Digər maliyyə öhdəlikləri		37,734	-	-	-	-	37,734
Cəmi maliyyə öhdəlikləri		256,924	996,566	595,880	3,309,139	1,797,169	6,955,678
Likvidlik boşluğu		3,368,075	282,849	1,218,692	(1,769,004)	(1,794,803)	
Məcmu faiz dərəcəsi boşluğu		3,368,075	3,650,924	4,869,616	3,100,612	1,305,809	
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Müştərilərə verilmiş kreditlər	29.15%	465,626	2,765,063	5,930,806	4,973,650	-	14,135,145
Cəmi faiz gəliri yaradan aktivlər		465,626	2,765,063	5,930,806	4,973,650	-	14,135,145
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		3,174,269	-	-	-	-	3,174,269
Cəmi maliyyə aktivləri		3,639,895	2,765,063	5,930,806	4,973,650	-	17,309,414
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Borc alınmış vəsaitlər	10.34%	13,027,314	-	320,847	500,000	-	13,848,161
Cəmi faiz gəliri yaradan öhdəliklər		13,027,314	-	320,847	500,000	-	13,848,161
Digər maliyyə öhdəlikləri		56,349	-	-	-	-	56,349
Cəmi maliyyə öhdəlikləri		13,083,663	-	320,847	500,000	-	13,904,510
Likvidlik boşluğu		(9,443,768)	2,765,063	5,609,959	4,473,650	-	
Məcmu faiz dərəcəsi boşluğu		(9,443,768)	(6,678,705)	(1,068,746)	3,404,904	-	

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Cəmiyyətin faiz gəliri yaradan aktivlərinin və faiz xərci yaradan öhdəliklərinin əksər hissəsi sabit faiz dərəcəsi daşıyır.

Aktiv və öhdəliklərin ödəniş müddətləri, həmçinin faiz hesablanan öhdəliklərini ödəniş vaxtı çatdıqda qəbul edilən dəyerdə dəyişdirilməsi imkanları Cəmiyyətin likvidliyinin, eləcə də faiz dərəcələrinin və valyuta məzənnəsinin dəyişkənliyinə nə dərəcədə həssas olmasının müəyyən edilməsində mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Likvidlik və faiz dərəcəsi üzrə təhlillər MHBS 7 standartına müvafiq olaraq aşağıda göstərilən cədvəllərdə təqdim edilmişdir. Bu cədvəllərdə əks edilən məbləğlər maliyyə vəziyyəti hesabatında əks etdirilən məbləğlərlə uyğun deyil, ona görə ki, aşağıdakı təqdimat maliyyə öhdəliklərinin maliyyə vəziyyəti hesabatında effektiv faiz üsulu əsasında təqdim edilmiş ümumi müqavilə üzrə qalıq ödənişlərini (faizlərin ödənişi daxil olmaqla) əks etdirən ödəniş müddətlərinin təhlillərini əhatə edir.

31 dekabr 2016-cı il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəmə müddətinə görə təhlili aşağıdakı kimidir.

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən çox	31 dekabr 2016-cı il Cəmi
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Borc alınmış vəsaitlər	5.55%	251,247	1,092,740	969,756	4,657,044	3,131,194	10,101,981
Cəmi faiz gəliri yaradan öhdəliklər		251,247	1,092,740	969,756	4,657,044	3,131,194	10,101,981
Digər maliyyə öhdəlikləri		37,734	-	-	-	-	37,734
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ		288,981	1,092,740	969,756	4,657,044	3,131,194	10,139,715

31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəmə müddətinə görə təhlili aşağıdakı kimidir.

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən çox	31 dekabr 2015-ci il Cəmi
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Borc alınmış vəsaitlər	10.34%	13,027,314	31,385	403,939	605,495	-	14,068,133
Cəmi faiz gəliri yaradan öhdəliklər		13,027,314	31,385	403,939	605,495	-	14,068,133
Digər maliyyə öhdəlikləri		56,349	-	-	-	-	56,349
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ		13,083,663	31,385	403,939	605,495	-	14,124,482

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Bazar riski

Bazar riskinə faiz dərəcəsinə, xarici valyuta məzənnələrində və qiymətləndirmədəki dəyişmələrdən yaranan və Cəmiyyətin məruz qaldığı risklər aiddir. Cəmiyyət cari dəyişmələr, maliyyə bazarları və ümumilikdə iqtisadi vəziyyət üzrə təhlil aparmaqla risklərə nəzarət edir.

Faiz dərəcəsi riski

Aşağıdakı cədvəl "risk göstəricisinin ehtimal edilən mümkün dəyişməsi" üsulu ilə hesablanmış və faizlərin dəyişməsinə Cəmiyyətin həssaslığını təqdim edir. Bu dəyişikliklərin həddi rəhbərlik tərəfindən təyin edilir və onlara təqdim edilən risk hesabatlarında öz əksini tapır.

Mənfəət vergisindən əvvəlki (zərər)/mənfəətə təsiri:

	31 dekabr 2016-cı il tarixinə		31 dekabr 2015-ci il tarixinə	
	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%
Maliyyə aktivləri:				
Müştərilərə verilmiş kreditlər	79,195	(79,195)	141,351	(141,351)
Maliyyə öhdəlikləri:				
Borc alınmış vəsaitlər	(69,179)	69,179	(138,482)	138,482
Mənfəət vergisindən əvvəlki zərəyə xalis təsiri	10,016	(10,016)	2,869	(2,869)

Xarici valyuta riski

Məzənnə fərqlərindən asılı olaraq maliyyə alətinin dəyərindəki dəyişmələr xarici valyuta riski adlanır. Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti mövcud valyuta məzənnələrinin dəyişməsi zamanı belə risklərin təsirinə məruz qalır.

Cəmiyyətin xarici valyuta məzənnələrinin dəyişməsi zamanı məruz qalacağı risklər aşağıdakı cədvəldə təqdim edilmişdir:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	31 dekabr 2016-cı il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	179,765	161,350	868	341,983
Müştərilərə verilmiş kreditlər	4,928,153	2,991,351	-	7,919,504
CƏMI MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	5,107,918	3,152,701	868	8,261,487
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Borc alınmış vəsaitlər	352,679	6,565,265	-	6,917,944
Digər maliyyə öhdəlikləri	37,734	-	-	37,734
CƏMI MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	390,413	6,565,265	-	6,955,678
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	4,717,505	(3,412,564)	868	1,305,809

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

	AZN	ABŞ dolları	Avro	31 dekabr 2015-ci il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	67,024	3,070,877	36,368	3,174,269
Müştərilərə verilmiş kreditlər	7,318,657	6,816,488	-	14,135,145
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	7,385,681	9,887,365	36,368	17,309,414
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Borc alınmış vəsaitlər	1,437,118	11,801,750	609,293	13,848,161
Digər maliyyə öhdəlikləri	56,349	-	-	56,349
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	1,493,467	11,801,750	609,293	13,904,510
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	5,892,214	(1,914,385)	(572,925)	3,404,904

Xarici valyuta riskinə həssaslıq

Aşağıdakı cədvəl Cəmiyyətin ABŞ dollarının və Avronun Azərbaycan manatına nisbətən məzənnəsində 10%-lik artım və ya azalmasına həssaslığını təhlil edir. 10% rəhbərlik tərəfindən xarici valyuta risklərini təhlil edərkən daxili risk hesabatlarında istifadə olunan həssaslıq dərəcəsidir və xarici valyuta məzənnəsinin dəyişməsinin Cəmiyyətə təsirini təhlil rəhbərlik tərəfindən istifadə olunur.

Həssaslıq təhlili xarici valyutada olan monetar aktiv və öhdəliklərin hesabat tarixinə qalıq dəyərindən istifadə edir və bu dəyəri məzənnədəki 10%-lik dəyişiklik üçün uyğunlaşdırır. Əgər xarici ölkələrdə yerləşən müştərilərə verilmiş kreditlər və xaricdəki əməliyyatlar üzrə verilmiş kreditlər borc verənin və ya borc alanın valyutasında deyilsə bu məbləğlər də həssaslıq təhlilinə daxil edilir.

	31 dekabr 2016-cı il tarixinə		31 dekabr 2015-ci il tarixinə	
	AZN/USD +10%	AZN/USD -10%	AZN/USD +10%	AZN/USD -10%
Vergidən əvvəl zərərə xalis təsir	(341,256)	341,256	(191,439)	191,439

	31 dekabr 2016-cı il tarixinə		31 dekabr 2015-ci il tarixinə	
	AZN/EUR +10%	AZN/EUR -10%	AZN/EUR +10%	AZN/EUR -10%
Vergidən əvvəl zərərə xalis təsir	87	(87)	(57,293)	57,293

Qiymət riski

Qiymət riski bazar qiymətlərinin dəyişməsi nəticəsində bu dəyişikliklərin konkret qiymətli kağıza və ya onu yerləşdirən tərəfə məxsus amillərdən və ya bazarda alınıb-satılan bütün qiymətli kağızlara təsir göstərən amillərdən asılı olaraq maliyyə alətinin dəyərinin dəyişməsi ilə əlaqədar riskdir. Cəmiyyət ümumi və ya xüsusi bazar dəyişmələrindən yaranan qiymət risklərinə məruz qalır.

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "VIATOR MİKRO MALİYYƏ AZƏRBAYCAN" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏT

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan Manatı ilə)

Həssaslıq təhlilinin məhdudiyyətləri

Əvvəlki cədvəllərdə qeyd olunan təsirlər yalnız bir təxminin dəyişməsinə və bu zaman digər təxminlərin sabit qaldığını nəzərdə tutur. Reallıqda isə, təxminlər və digər faktorlar arasında korrelyasiya mövcuddur.

O da qeyd edilməlidir ki, bu həssaslıq münasibətləri xətti şəkildə deyil və bu nəticələri daha böyük və ya daha kiçik təsirləri ölçmək üçün interpolyasiya və ya ekstrapolyasiya etmək olmaz.

Həmçinin, həssaslıq təhlilində Cəmiyyətin aktiv və öhdəliklərini mütəmadi olaraq idarə etməsi nəzərə alınmır. Əlavə olaraq, Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti istənilən zaman faktiki bazar dəyişmələrinin nəticəsində dəyişə bilər. Məsələn, Cəmiyyətin maliyyə risklərinin idarə olunması strategiyası, bazardakı dəyişikliklərdən yaranan risklərə qarşı Cəmiyyəti qorumağı qarşısına məqsəd qoyur. Investisiya bazarlarında müşayiət edilən düşmələr zamanı qiymətlər müəyyən həddin altına düşdükdə, rəhbərlik investisiyaların satılmasına, investisiya portfelinin strukturunun dəyişdirilməsinə qərar verə bilər və ya digər qoruyucu qərarlar qəbul edə bilər. Nəticədə, aktivlər bazar dəyəri ilə göstərdiyinə görə, təxminlərdə baş verən dəyişikliklər öhdəliklərə faktiki təsir göstərməyə bilər. Bu kimi hallarda öhdəlik və aktivlərin ölçülməsində istifadə edilən müxtəlif üsullar kapitalda böyük dəyişikliklər yarada bilər.

Yuxarıda göstərilən həssaslıq təhlilinin digər məhdudiyyətlərindən biri Cəmiyyətin təxminlərinə görə ehtimal edilən riskləri təqdim etmək məqsədilə yalnız qısa müddətdə bazar dəyişmələri ilə əlaqədar proqnozlaşdırılması çətin olan fərziyyələrdən istifadə etməsidir; bu zaman təxmin edilir ki, bütün faiz dərəcələri eyni qaydada və istiqamətdə dəyişir.